

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**EVROPSKÝ VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV
V INSTITUCIONÁLNÍ STRUKTUŘE
EVROPSKÉ UNIE**

Autor práce: Jan Šílený

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: Ing. Jiří Dušek, Ph.D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2016

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Ing. Jiřímu Duškovi, Ph.D., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

ŠÍLENÝ, J. *Evropský veřejný ochránce práv v institucionální struktuře Evropské unie : bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2016. 73 s. Vedoucí bakalářské práce : Ing. Jiří Dušek, Ph.D.

Klíčová slova: ochránce, ombudsman, působnost, stížnost

Bakalářská práce analyzuje institut evropského veřejného ochránce práv, vztah této instituce k občanům Evropské unie a dalším orgánům Evropské unie. Práce je členěna do sedmi kapitol. První kapitola popisuje cíle a metodické postupy bakalářské práce. Další kapitola analyzuje historický vývoj evropského ombudsmana. Třetí kapitola obsahuje charakteristiku úřadu evropského ombudsmana, popis jeho pravomocí a působnosti. Další část práce je zaměřena na komparaci evropského veřejného ochránce práv a veřejného ochránce práv České republiky. V šesté kapitole této práce jsou analyzovány autorem vybrané šetřené případy evropského veřejného ochránce práv. Dále jsou přiloženy statistické údaje za roky 2007 až 2014. V poslední kapitole je analyzován výzkum práce.

ABSTRACT

ŠÍLENÝ, J. *The European Ombudsman in the Institutional Structure of the European Union : Bachelor thesis*. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2016. 73 p. Supervisor : Ing. Jiří Dušek, Ph.D.

Key words: protector, The Ombudsman, scope, complaint

This bachelor thesis analyses the European Ombudsman. Furthermore, the thesis describes the relationship between the European Ombudsman and other institutions of the European union and the citizens of the European Union. This bachelor thesis is divided into seven chapters. The first chapter describes the goals and methodological procedures of bachelor thesis. The next chapter analyses the historical development of the European Ombudsman. The third chapter describes office of the European Ombudsman and contains power and duties of the European Ombudsman. The fourth chapter describes the European Ombudsman and his relationship with other institutions. Another part of the thesis is focuses on the comparison of the European Ombudsman and the Czech Ombudsman and the monitoring of differences in their powers and jurisdiction. The sixth chapter analyses the cases under investigation the European Ombudsman. This chapter also contains statistics from 2007 to 2014. In the conclusion of the bachelor thesis there is survey. The survey analyses the research of the bachelor thesis.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce	9
2 Vznik a vývoj institutu evropského veřejného ochránce práv	11
2.1 Pojem veřejný ochránce práv	11
2.2 Historie vzniku institutu veřejného ochránce práv	11
2.3 Vznik institutu evropského veřejného ochránce práv	13
3 Charakteristika úřadu evropského veřejného ochránce práv	16
3.1 Evropský veřejný ochránce práv	16
3.2 Volba do funkce	17
3.3 Organizační tým evropského veřejného ochránce práv.....	19
3.4 Působnost evropského veřejného ochránce práv	25
3.5 Pravomoci evropského veřejného ochránce práv	26
3.6 Rozpočet evropského veřejného ochránce práv	27
4 Evropský veřejný ochránce práv a vztah s dalšími institucemi	29
4.1 Vztah mezi evropským veřejným ochráncem práv a Evropským parlamentem	29
4.2 Vztah mezi evropským veřejným ochráncem práv a Evropskou komisí	31
4.3 Evropská síť veřejných ochránců práv	32
5 Komparace veřejného ochránce práv České republiky s evropským veřejným ochráncem práv	33
5.1 Vznik veřejného ochránce práv České republiky	33
5.2 Veřejný ochránce práv České republiky.....	34
5.3 Působnost veřejného ochránce práv České republiky	36
5.4 Komparace oprávnění evropského veřejného ochránce práv a veřejného ochránce práv České republiky	37
5.5 Novelizace zákona o veřejném ochránci práv České republiky	39
6 Přehled vybraných uzavřených případů	40

6.1	Statistiky o činnosti evropského veřejného ochránce práv.....	40
6.2	Vybraný případ č. 1: Způsob, jakým Evropská komise nakládala se žádostmi o veřejný přístup k dokumentům týkajícím se transatlantického obchodního a investičního partnerství	44
6.3	Vybraný případ č. 2: Náhrada výdajů vyniklých pochybením dodavatele	46
6.4	Vybraný případ č. 3: Vyloučení z otevřeného výběrového řízení.....	46
6.5	Případ č. 4: Rozhodnutí o postupech Evropské komise při povolování přípravků na ochranu rostlin (pesticidů) a jejich uvádění na trh.....	48
6.6	Případ č. 5: Protiprávní navrácení finančních prostředků na projekt financovaný EU	49
6.7	Případ č. 6: Neověření pravidel způsobilosti týkajících se původu při udělování veřejné zakázky	50
6.8	Případ č. 7: Zamítnutí žádostí o funkci volebního pozorovatele.....	52
7	Analýza výsledků dotazníkového šetření.....	54
7.1	Vyhodnocení dotazníkového šetření	55
	Závěr	64
	Seznam použitých zdrojů	67
	Seznam zkratk	72
	Seznam grafů a obrázků.....	73

Úvod

Evropská unie je společenství států, které zasahuje v mnoha případech do životů jeho občanů. Evropská unie neustále tvoří, nebo novelizuje svoji legislativu, a tím často vznikají neshody ohledně nesprávného úředního postupu ze strany orgánů, úřadů či institucí Evropské unie s občany, podnikateli a organizacemi Evropské unie.

V důsledku těchto sporů vznikl nový institut zřízený Maastrichtskou smlouvou pod názvem Evropský veřejný ochránce práv. Veřejný ochránce práv je jmenován Parlamentem po každých evropských volbách na dobu jeho funkčního období 5 let. Může být jmenován opakovaně. Jeho mandát má působnost i v zahraniční a bezpečnostní politice nebo v činnostech Evropské rady. Mezi jeho hlavní cíle patří zlepšení ochrany občanů v situacích špatného úředního postupu a podpora demokratické kontroly rozhodovacích postupů a správy orgánů Evropské unie. Kdykoli je to možné, usiluje veřejný ochránce práv ve spolupráci s dotyčným orgánem či institucí o nalezení řešení, které stěžovatele uspokojí. Šetření svých případů vykonává zcela nezávisle na zájmech Evropské unie a jejích občanů, nevyžaduje ani nepřijímá instrukce od žádného jiného subjektu, zdržuje se veškerých aktivit neslučitelných s povahou a výkonem jeho funkce veřejného ochránce. Dále nevykonává žádnou jinou výdělečnou či nevýdělečnou činnost, správní nebo profesionální činnost. Veřejný ochránce práv může být z funkce odvolán Soudním dvorem, přestane-li splňovat podmínky nezbytné k výkonu své funkce.

Evropský veřejný ochránce práv se nezabývá výkonem soudních pravomocí Soudního dvora a Tribunálu, stížnostmi na místní, regionální a vnitrostátní orgány, za něž odpovídají členské země, případy týkajícími se pracovních vztahů mezi orgány a institucemi Společenství a jejich úředníky nebo zaměstnanci, s výjimkou těch případů, kdy byly vyčerpány možnosti interních žádostí a odvolání.

Občané Evropské unie se často setkávají s instituty veřejné správy a velmi obtížně dosahují realizace svých práv. Informace ohledně tohoto úřadu nejsou veřejnosti tak známé, jako by se mohlo na první pohled zdát. Proto je velmi důležité rozšířit tento pojem veřejného ochránce a obracet se na něj se svými problémy. Institut evropského veřejného ochránce práv představuje pro běžné občany Evropské unie jeden z efektivních způsobů, jak dosáhnout svých práv.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem bakalářské práce je analýza vývoje, výkonu a efektivity evropského veřejného ochránce práv. V rámci vedlejšího cíle bakalářské práce je provedeno porovnání institutu evropského veřejného ochránce práv s institutem veřejného ochránce práv České republiky z hlediska jejich vzniku, vývoje, působnosti a pravomocí. Bakalářská práce se dále zabývá vyřešenými případy institutu evropského veřejného ochránce.

Bakalářská práce se skládá ze 7 kapitol. V první kapitole je obsažen cíl a metodika bakalářské práce. Druhá kapitola pojednává o vzniku a vývoji institutu evropského veřejného ochránce a o krátkém nastínění jeho historie. Třetí kapitola se zabývá samotnou charakteristikou úřadu, to znamená organizací a vnitřní strukturou. Zde je mimo jiné nastíněn popis institucionálních aspektů, jako jsou například právní základy činnosti, personální obsazení funkce nebo jeho působnost a pravomoci. Ve čtvrté kapitole je obsažena problematika jeho vztahů s ostatními orgány Evropské unie. Zde jsou uvedeny instituce, na které si lze stěžovat u evropského ochránce práv. Dále jsou zde řešeny pravomoci, jako je například nahlížení do spisů a dokumentů, nebo oprávnění požadovat po dotyčných orgánech informace pro účely prošetření. Pátá kapitola se věnuje praktické části bakalářské práce a zaměřuje se na komparaci veřejného ochránce práv České republiky s evropským veřejným ochráncem práv. Zde se porovnávají jejich pravomoci, vztahy k jiným orgánům. V této kapitole je i částečně nastíněn institut veřejného ochránce práv ČR. Šestá kapitola se taktéž věnuje praktické části bakalářské práce, konkrétně vybranými případy. Zde je uveden přehled stížností, které se komparují do jednotlivých grafů a porovnávají se jednotlivá data za určité období. V závěrečné sedmé kapitole je proveden výzkum pomocí dotazníkového šetření, které je provedeno v oblasti bydliště autora od 28. března 2016 do 10. dubna 2016 (blíže viz kapitola 7). Cílem dotazníkového šetření je snaha zjistit, zda oslovená skupina respondentů je informovaná o institutu evropského veřejného ochránce práv a zda by v krajním případě využila jeho služeb.

V bakalářské práci jsou využity metody výzkumu analýzy a syntézy. Tyto metody byly aplikovány na literární a internetové zdroje, které se zabývají danou problematikou teoretické části bakalářské práce. Dále je v bakalářské práci aplikována metoda komparace, tedy porovnávání. V tomto případě se jedná o porovnávání

veřejného ochránce práv České republiky s evropským veřejným ochráncem práv nebo porovnávání počtů stížností v jednotlivých letech.

2 Vznik a vývoj institutu evropského veřejného ochránce práv

2.1 Pojem veřejný ochránce práv

Pojem ombudsman (euroombudsman) je nejčastěji rozšířeným synonymem veřejného ochránce práv. Výraz ombudsman je původem švédský výraz, ale jeho prapůvod lze vysledovat z islandského výrazu „umbup“ (moc, autorita). Institut ombudsmana ještě zcela není v obecném podvědomí z hlediska jeho výkonu a veřejnost nemá v této otázce často zcela odlišné pojetí. A to i v případě, že se s tímto termínem běžně setkáváme v informačních médiích. Definice ombudsmana se mnohdy liší, zpravidla se rozlišují na tři typy ombudsmanů: ombudsman moci zákonodárné, ombudsman moci výkonné a zvláštní ombudsman. Nejrozšířenější typ ombudsmana je i z historického pohledu typ zákonodárný.¹

2.2 Historie vzniku institutu veřejného ochránce práv

Ombudsman má základy své instituce ve starověku, i když jen vzdáleně podobné. Historie někdy uvádí jako jeho předchůdce římský tribun lidu, kontrolní orgány ve starověké Číně. Též se uvádí, že tuto funkci plnili někteří panovníci. Toto však není žádný překvapující objev, obyvatelé si stěžovali na vrchnost již tehdy, a proto vznikla historická paralela, která se postupem času přesunula až do současnosti. Nynější vládci států, ve většině světa prezidenti, se zabývají stížnostmi občanů, které se zaměřují na výkon veřejné správy.²

První skutečný ombudsman (později nazývaný kancléř justice) se objevil až v 18. století ve Švédsku, kde roku 1713 zřídil král Karel XII. úřad Královského Nejvyššího Ombudsmana. Tato osoba vystupovala jako zástupce, zmocněnec či mluvčí dalších osob. Úkolem Královského Nejvyššího Ombudsmana bylo kontrolovat dodržování zákonů a ostatních právních předpisů a plnění státními úředníky. Po roce 1917 přestal ombudsmana jmenovat král, této povinnosti se ujala vláda. Později dostával parlament více prostoru a posílila se jeho moc. Parlament tímto mohl jmenovat ombudsmana, který se tímto stal jeho orgánem. Během změn panovníků se kancléřova pozice a jeho pravomoci upravovaly, než jeho konečnou podobu stanovila Ústava, která mu předurčila dohled nad výkonem soudců a úředníků. Mohl trestně stíhat osoby, které

---

¹ SLÁDEČEK, V. *Zákon o Veřejném ochránci práv: komentář*. 2. vyd. Praha : C.H. Beck, 2011. s. 3.

² SLÁDEČEK, V. *Zákon o Veřejném ochránci práv: komentář*. 2. vyd. Praha : C.H. Beck, 2011. s. 3-5.

porušovaly právo, nebo zanedbávaly plnění svých povinností. V roce 1810 byl přijat parlamentem zákon o instrukcích pro ombudsmana, který upřesnil jeho oprávnění, a také byl zvolen první ombudsman. V 19. století byla práce ombudsmana zaměřena především na kontrolu činnosti soudů, státního zastupitelství, policie a vězeňství. Jelikož v té době veřejná správa neobsahovala takové množství úřadů, nebyl počet podaných stížností tak vysoký. Ve většině případů ombudsman pouze odůvodňoval rozhodnutí úřadů. Nejzávažnějšími případy se stávaly případy nedostatečně prošetřené. Mnohdy soudci či zaměstnanci státního zastupitelství nedodržovali časové lhůty k provádění úkonů, kdy se případy často vlekly dlouhé roky. Počátkem 20. století vznikaly nové či se rozšiřovaly stávající úřady, což vedlo k výraznému zlepšení funkčnosti. Je nutno dodat, že ombudsman nikdy neměl oprávnění měnit, nebo upravovat rozsudky soudců, ale mohl je úředně napadnout v případě, kdy zjevně došlo k porušení práva, proto sledoval řádnost procesů. Oprávnění ombudsmana jako žalobce mělo význam v počátcích činnosti instituce, kdy též docházelo k jeho častému zneužívání. Postupem času se tyto praktiky minimalizovaly.³

Z hlediska historie této instituce vznikl roku 1722 v Rusku úřad Generálního prokurátora, který zřídil car Petr Veliký, který se inspiroval právě švédským ombudsmanem. Kromě uvedeného carského úřadu nebyla odezva ve světě téměř žádná. Teprve počátkem 20. století, konkrétně v roce 1919 vznikla podobná instituce v sousedním Finsku. V příštích 40 letech vznikly obdobné, či shodné instituce v Norsku, Dánsku, Německu a na Novém Zélandě. V 60. a 70. letech 20. století byl veliký rozmach v otázce institutu ombudsmana, instituce byla ve více než 16 zemích po celém světě.⁴ Ve Velké Británii byl jako podnět ke vzniku této instituce brán fakt, kdy docházelo ke zneužívání administrativní moci i obecnému podvědomí byrokratické arogance úředníků, na jejichž popud vznikl Franksův výbor, který měl vyhodnocovat situaci a efektivně zabezpečovat ochranu občanů proti svévolnému zneužívání úřední moci. Avšak tento výbor spíše uvažoval o otázkách soudního přezkumu správních rozhodnutí a rozšíření systému speciálních tribunálů. Ani v 80. letech 20. století, v době ekonomické recese, a tudíž i problematického hledání zdrojů na nové instituce, docházelo k jistému útlumu v rozšiřování ombudsmana, pokusy a tendence k vytváření nových ombudsmanských institucí zcela neustaly.⁵ Institut veřejného ochránce práv je

³ SLÁDEČEK, V. *Zákon o Veřejném ochránci práv: komentář*. 2. vyd. Praha : C.H. Beck, 2011. s. 6-8.

⁴ HOLLÄNDER, P. *Základy všeobecné státovédy*. 3. vyd., Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. s. 284.

⁵ SLÁDEČEK, V. *Zákon o Veřejném ochránci práv: komentář*. 2. vyd. Praha : C.H. Beck, 2011. s. 9.

součástí jednotlivých typů kontrol veřejné správy hned vedle parlamentní kontroly, finančně-ekonomické kontroly a soudní kontroly.⁶

2.3 Vznik institutu evropského veřejného ochránce práv

Jak již bylo zmíněno, ombudsman je stále pro větší množství osob spíše neznámým institutem práva. Proto lze předpokládat, že u institutu evropského ombudsmana to nebude jinak.⁷

V 70. letech 20. století vznikla diskuze o možném zrodu ombudsmanského institutu na evropské úrovni. Tato myšlenka byla prvně prezentována Dánskem.⁸ Konkrétní podnět vzešel od Španělska, které v roce 1991 předložilo Mezinárodní konferenci v Lucembursku a Nizozemí iniciativu o politické unii. Podle tohoto návrhu mělo být přijetí katalogu zvláštních práv občanů Evropské unie podpořeno zřízením zvláštního orgánu pro ochranu těchto práv.⁹ Návrhy o přijetí úprav práva Evropské unie patří k výsledkům jednání vlád členských států Evropské unie, které musí být následně ratifikovány na vnitrostátní úrovni formou referenda či schválením parlamentu. K samotnému zakotvení evropského ombudsmana v rámci Evropské unie (Evropského společenství) do primárního práva došlo na základě pozměnění některých ustanovení, které jsou obsaženy v Maastrichtské smlouvě.¹⁰ Tato smlouva je brána jako začátek nové etapy v postupu vytváření stálého a více propojeného svazku mezi národy Evropy. Smlouva zahrnuje nové oblasti spolupráce mimo systém dosavadních tří Společenství a stvořila tak Evropskou unii jako zastřešující kostru. Euroombudsman byl zakotven ve smlouvě nově vloženým článkem 8d a článkem 138e. Jeho cílem bylo především zlepšit ochranu občanů při nesprávném úředním postupu a podpořit otevřenost a kontrolu postupů a správy Evropské unie.¹¹ Amsterodamská smlouva zrealizovala přečíslování a změny, po kterých se jednalo o články 21 a 195. Toto uvedené znění bylo platné až do přijetí Lisabonské smlouvy.¹² Amsterodamská smlouva navíc zavedla mechanismus, díky němuž může dojít k pozastavení členských práv, pokud dochází k závažnému

---

⁶ HORZINKOVÁ, E., FIALA, Z. *Správní právo hmotné: obecná část*. Praha : Leges, 2010. s. 5.

⁷ MOREAU DEFARGES, P. *Evropské instituce*. Vyd. 1. Praha : Karolinum, 2002. s. 16.

⁸ KUCSKO-STADLMAYER, G. *European Ombudsman-Institutions: a comparative legal analysis regarding the multifaceted realisation of an idea*. Wein : Springer, 2008. s. 172.

⁹ ŠIŠKOVÁ, N. *Lisabonská smlouva a její dopady na evropské, mezinárodní a vnitrostátní právo členských států*. Praha : Leges, 2012. s. 121.

¹⁰ TICHÝ, L., et al. *Evropské právo*. Praha : C.H. Beck, 2014. s. 189-190.

¹¹ JANKŮ, M., JANKŮ, L. *Právo EU po Lisabonské smlouvě*. Ostrava : Key Publishing, 2012. s. 24.

¹² MAREK, K. *Smlouva o Evropské unii: Smlouva o založení Evropského společenství*. Praha : Victoria Publishing, 1994. s. 102.

a dlouhodobě trvajícím porušování zásad uvedených v této smlouvě.¹³ Jedná se o mezinárodní smlouvu, která se v rámci komunitární struktury řadí do primárního práva. Na rozdíl od ostatních primárních pramenů, kam spadají změnové smlouvy či smlouvy o přistoupení nových členských států, se dá tato smlouva z materiálního hlediska zařadit na úroveň smluv zakládajících. Tato zjednodušená kategorizace je důležitá v pochopení významu přijetí Lisabonské smlouvy a jejímu dopadu na fungování celé Evropské unie, včetně evropského ombudsmana. Navzdory naznačenému významu pojetí Lisabonské smlouvy, nenahrazuje tato stávající zakládací smlouvy, a proto je formálně zařazena ke smlouvám změnovým. Jejím přijetím se tedy pouze pozměňuje Smlouva o založení Evropského společenství, která se nyní nazývá Smlouva o fungování Evropské unie, a dále Smlouva o Evropské unii, jejíž název zůstal zachován. Pomocí Lisabonské smlouvy dochází k vložení Listiny základních práv Evropské unie do primárního práva Evropské unie. Je nutno dodat, že na rozdíl od nepřijaté Ústavy pro Evropu, Listina netvoří součást Lisabonské smlouvy.¹⁴ Objevily názory, že pokud není Listina základních práv EU součástí Lisabonské smlouvy, není tedy pro Českou republiku závazná. Podobný průběh námitek byl i v souvislosti se vztahem Listiny práv EU a Lisabonské smlouvy v rámci ustanovení článku 6 Maastrichtské smlouvy, kde je uvedeno, že Evropská unie uznává práva, svobody a zásady obsažené v Listině základních práv a svobod a tím přikládá právní sílu, jako mají ostatní smlouvy. Evropský veřejný ochránce práv je v Listině základních práv a svobod zakotven článkem 43, který uvádí:¹⁵ Každý občan nebo občanka Unie či kterákoliv fyzická nebo právnická osoba bydlící či statutárně sídlící v některém z členských států má právo obrátit se na ombudsmana Unie v případě špatného úředního postupu institucí či orgánů Evropského společenství s výjimkou Evropského soudního dvora či Soudu první instance ve výkonu svých právních funkcí.¹⁶ V této souvislosti lze poznamenat, že zakotvená práva jsou určena jen jednotlivcům, zatímco státům z nich plynou pouze povinnosti. V této souvislosti se mluví o instrumentu s integrální obligační strukturou v tom smyslu, že tato smlouva neupravuje vzájemná práva a povinnosti států, ale stanoví jisté společné cíle, které se státy zavazují sledovat.

---

¹³ SMEKAL, H. *Lidská práva v Evropské unii*. Brno : Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2009. s. 95-97.

¹⁴ ŠIŠKOVÁ, N. *Lisabonská smlouva a její dopady na evropské, mezinárodní a vnitrostátní právo členských států*. Praha : Leges, 2012. s. 122.

¹⁵ GERLOCH, A., ŠTURMA, P. *Ochrana základních práv a svobod v proměnách práva na počátku 21. století v českém, evropském a mezinárodním kontextu*. Praha : Auditorium, 2011. s. 293-294.

¹⁶ ŠTURMA, P. *Mezinárodní a evropské kontrolní mechanismy v oblasti lidských práv*. 3. dopl. vyd. Praha : C.H. Beck, 2010. s. 5.

Časový horizont vymezen není, a proto se jedná o smluvní nástroj sjednaný na dobu neurčitou.¹⁷

---

¹⁷ ŠIŠKOVÁ, N. *Dimenze ochrany lidských práv v EU*. Praha : ASPI, 2003. s. 105-107.

3 Charakteristika úřadu evropského veřejného ochránce práv

3.1 Evropský veřejný ochránce práv

Z historického pohledu se prvním evropským ombudsmanem stal Jacob Söderman, finský politik se švédskými kořeny. Jacob Söderman měl velmi bohaté zkušenosti jako národní ombudsman, dříve zastával post ministra spravedlnosti a sociálních věcí ve Finsku, což ho zařadilo mezi první kandidáty na tento post. Jeho mandát trval od roku 1995 do roku 2003. V roce 1999 byl opětovně zvolen Evropským parlamentem, ovšem ve funkci setrval do roku 2003, kdy dosáhl věku 65 let a sám se rozhodl ukončit své působení ve funkci a odejít do důchodu. Místo něj byl zvolen na zbytek tohoto volebního období (do roku 2005) řecký národní ombudsman Nikiforos Diamandouros. V příštím řádném volebním období byl opět zvolen Diamandouros.

Nikiforos Diamandouros je autorem mnoha publikací o politice a historii jižní, východní a jihovýchodní Evropy včetně Řecka, konkrétněji o demokratizaci, budování státu a národa, vztahu mezi kulturou a politikou a také o instituci veřejného ochránce práv a zásadách řádné správní praxe. Vyučoval na univerzitách, získal několik vyznamenání. Byl předsedou řecké Asociace pro politologii (1992–1998) a Asociace moderních řeckých studií ve Spojených státech (1985–1988). V letech 1999 a 2000 byl členem řecké národní komise pro lidská práva a národní rady pro správní reformu. V letech 1988 až 1996 byl spolupředsedou podvýboru pro jižní Evropu Rady pro výzkum ve společenských vědách v New Yorku. Jak již bylo zmíněno, v roce 2003 Jacob Söderman předčasně ukončil své působení na postu evropského ombudsmana a ve stejném roce jeho místo zaujal právě Nikiforos Diamandouros. Jeho působnost v tomto úřadě skončila roku 2013.

Po Nikiforosi Diamandourosovi byla v roce 2013 do funkce euroombudsmana zvolena Evropským parlamentem Emily O'Reillyová, která vykonává svoji funkci dodnes.¹⁸ V hlasování byla jediným kandidátem na funkci. V tajném hlasování ji podpořilo 569 poslanců, 66 poslanců nesouhlasilo s jejím jmenováním a 44 poslanců se zdrželo hlasování.¹⁹ Emily O'Reillyová je spisovatelka, bývalá novinářka a hlasatelka,

---

¹⁸ *Životopisy* [online]. Evropský veřejný ochránce práv, 2016 [cit. 2016-02-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/atyourservice/cv.faces>>.

¹⁹ *Ombudsman* [online]. Evropský parlament, 2014 [cit. 2016-02-04]. Dostupné z WWW: <http://www.evropsky-parlament.cz/cs/ep_a_vy/ombudsman.html>.

kteřá se stala první irskou veřejnou ochránkyní práv a Komisařkou pro informace v letech 2003. Také byla v roce 2007 jmenována Komisařkou pro informace týkající se životního prostředí. Napsala tři knihy týkající se irské politiky a médií, které byly pozitivně ohodnoceny kritikou, a je současnou členkou mezinárodní poradní komise Niemanovy nadace pro žurnalistiku při Harvardově univerzitě. Emily O'Reilly vystudovala program Evropské jazyky a literatura na University College v Dublinu (1979) a je držitelkou univerzitního diplomu v oboru pedagogika z Trinity College Dublin (1980). V roce 2008 jí National University in Ireland udělila čestný doktorát v oboru práva za zasazování se o lidská práva jako novinářka a jako ombudsmanka. V roce 2014 získala již druhý čestný doktorát práv University College Dublin v Irsku. Během své novinářské kariery získala ocenění pro novinářku roku.²⁰

3.2 Volba do funkce

Dle Rozhodnutí Evropského parlamentu o pravidlech a obecných podmínkách pro výkon funkce veřejného ochránce práv je veřejný ochránce práv jmenován Evropským parlamentem po každých volbách Evropského parlamentu na dobu volebního období, které trvá 5 let. Může být jmenován opakovaně. Druhý odstavec uvádí, že veřejný ochránce práv je vybírán z osob, které jsou občany Evropské unie, mají plná občanská a politická práva, poskytují veškeré záruky nezávislosti, splňují podmínky požadované pro výkon nejvyšších soudních funkcí ve své zemi nebo mají obecně uznávané zkušenosti a způsobilost pro výkon funkce veřejného ochránce práv.²¹ Podobně jako soudci, musí být při výkonu své činnosti evropský veřejný ochránce práv nezávislý. Touto problematikou nezávislosti se zabývá generální tajemník úřadu, v současnosti generální tajemnice Beate Gminder. Mimo jiné je generální tajemnice odpovědná za poskytování politického poradenství veřejnému ochránci práv, za strategické řízení a vedení a za zajišťování celkové koordinace.²² Osobní nezávislost se tudíž neslučuje s žádnými činnostmi politických, či správních orgánů bez ohledu na to, zda se jedná o činnost s podtextem korupce, či střetu zájmů. Proto se tato funkční nezávislost zakládá na provádění šetření bez vnějšího vměšování a nátlaku a na potřebných pravomocích potřebných k provádění účinného šetření (práce

---

²⁰ *Životopisy* [online]. Evropský veřejný ochránce práv, 2016 [cit. 2016-02-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/atyourservice/cv.faces>>.

²¹ *Statut* [online]. Evropský veřejný ochránce práv, 2016 [cit. 2016-02-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/resources/statute.faces>>.

²² *Tým veřejného ochránce práv* [online]. Evropský veřejný ochránce práv, 2016 [cit. 2016-02-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/atyourservice/team.faces>>.

s dokumentacemi). Z tohoto důvodu je evropský ombudsman oprávněn stanovovat cíle, strategie a priority.²³ K uvedeným vstupním požadavkům na funkci evropského ombudsmana připojuje Jednací řád Evropského parlamentu ještě procesní náležitost spočívající v tom, že dle Článku 204 odstavce 2, musí být potencionální kandidát navržen alespoň čtyřiceti poslanci Evropského parlamentu. Před samotnou volbou se provádí slyšení jednotlivých kandidátů před Petičním výborem Evropského parlamentu. Článek 204 odstavec 5 Jednacího řádu Evropského parlamentu uvádí, že evropský veřejný ochránce musí být zvolen v maximálním počtu tří kol. Pokud žádný kandidát nezíská v prvních dvou kolech absolutní většinu poslanců Evropského parlamentu, pokračují dále pouze ti, kteří získali ve druhém kole nejvyšší počet hlasů. Třetí kolo probíhá volbou na základě většiny přítomných hlasujících, kde při hlasování musí být zúčastněno minimálně polovina všech poslanců Evropského parlamentu. V momentě, kdy nastane rovnost v hlasování, poslanci rozhodnou ve prospěch nejstaršího kandidáta.²⁴ Vítězný kandidát složí před Soudním dvorem Evropské unie přísahu, ve které se zavazuje k nezávislému výkonu své funkce. Tuto přísahu podporuje též mzda evropského veřejného ochránce práv, která je podle Článku 10 odstavce 2 Statutu ve stejné výši jako mzdy soudců Soudního dvora Evropské unie.²⁵ Články 11 až 15 a 17 Protokolu o výsadách a imunitách Evropské unie ve znění Lisabonské smlouvy dále přispívají k nestrannosti evropského ombudsmana, a to ve stejném rozsahu, který se týká úředníků a jiných zaměstnanců Evropské unie. Protokol o výsadách a imunitách Evropské unie dále zajišťuje evropskému veřejnému ochránci práv mimo jiné vynětí z pravomoci soudů pro úkony spojené s výkonem jeho funkce, včetně ústních a písemných projevů, a osvobození od vnitrostátních daní z platů a mezd, které mu poskytuje Unie.²⁶

Existují tři formy zániku funkce evropského veřejného ochránce. První dvě varianty jsou nejvíce pravděpodobné, buď zaniká uplynutím jeho funkčního období anebo odstoupením.²⁷ V těchto dvou případech ale vykonává svoji funkci až do okamžiku, kdy je jmenován jeho nástupce. Dále existuje již zmíněná třetí varianta

---

²³ *Strategie evropské veřejné ochránkyně práv* [online]. Evropský veřejný ochránce práv, 2016 [cit. 2016-02-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/resources/strategy/strategy.faces>>.

²⁴ *Jednací řád*. Brusel : Úřad pro publikace EU, 2010. s. 136.

²⁵ *Statut* [online]. Evropský veřejný ochránce práv, 2016 [cit. 2016-02-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/resources/statute.faces>>.

²⁶ *Lisabonská smlouva pozměňující smlouvu o Evropské unii a smlouvu o založení Evropské unie* [online]. Praha : Vláda České republiky, 2016 [cit. 2016-02-06]. Dostupné z WWW: <http://www.euroskop.cz/gallery/2/738-lisabonska_smlouva.pdf>.

²⁷ *Statut* [online]. Evropský veřejný ochránce práv, 2016 [cit. 2016-02-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/resources/statute.faces>>.

zániku funkce. Jedna desetina všech poslanců může žádat odvolání veřejného ochránce práv, jestliže již nesplňuje podmínky stanovené pro výkon úřadu nebo jestliže se dopustí závažného pochybení. Žádost je předána veřejnému ochránci práv a příslušnému výboru, který předloží zprávu Parlamentu, rozhodne-li většina jeho členů, že důvody pro odvolání jsou oprávněné. Jestliže o to veřejný ochránce práv požádá, má právo se před hlasováním o zprávě vyjádřit. Po rozpravě Parlament rozhodne v tajném hlasování. Před zahájením hlasování zajistí předseda, aby byla přítomna nejméně polovina všech poslanců Parlamentu. Jestliže je výsledkem hlasování schválení žádosti o odvolání veřejného ochránce práv a on následně neodstoupí ze svého úřadu, předseda nejpozději na následujícím dílčím zasedání požádá Soudní dvůr, aby neprodleně vydal rozhodnutí o odvolání veřejného ochránce práv. Tento postup končí odstoupením veřejného ochránce práv.²⁸

3.3 Organizační tým evropského veřejného ochránce práv

Sídlem veřejného ochránce práv je sídlo Evropského parlamentu.²⁹ Evropský parlament má tři oficiální sídla. Ve Štrasburku se europoslanci scházejí jeden týden v měsíci na plenárním zasedání. Stálé výbory Evropského parlamentu se scházejí mezi plenárními zasedáními v Bruselu, kde se konají také miniplenární zasedání. Předsednictvo Evropského parlamentu a generální sekretariát sídlí v Lucemburku. Euroombudsman má jediné sídlo a to ve Štrasburku ve Francii.³⁰

V roce 2010 byla představena nová vizuální podoba evropského veřejného ochránce práv. Samotné logo bylo vytvořeno tak, aby u nejširší veřejnosti reprezentovalo identitu a hodnoty institutu evropského veřejného ochránce. Toto logo má být vizuálním symbolem, dostatečně poutavé a lehce zapamatovatelné. Modrá a žlutá jsou barvy, které evokují evropskou vlajku, a tím i zeměpisné hranice, uvnitř kterých působí. Tvar kruhu představuje jednotu a shodu. Obousměrné šipky uvnitř tohoto kruhu vyjadřují výměnu a dialog, což jsou hlavní rysy metody práce evropského veřejného ochránce práv. Vrstvené šipky tvoří rovnítko, které symbolizuje rovnost a spravedlnost. Logo je vytvořeno tak, aby bylo možné přizpůsobit je různým druhům

---

²⁸ *Jednací řád*. Brusel : Úřad pro publikace EU, 2010. s. 138.

²⁹ *Statut* [online]. Evropský veřejný ochránce práv, 2016 [cit. 2016-02-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/resources/statute.faces>>.

³⁰ *Evropský parlament* [online]. Praha : Vláda České republiky, 2016 [cit. 2016-01-20]. Dostupné z WWW: <<https://www.euroskop.cz/92/sekce/evropsky-parlament/>>.

použití a kontextům a aby vyjadřovalo dynamickou a pozitivní přítomnost všude tam, kde se vyskytuje.

Obr. 1: Logo evropského veřejného ochránce práv³¹

Evropský veřejný ochránce práv musí zajistit řádné fungování svého úřadu a provádění úkonů (řešení stížností) ve 24 jazycích členských států Evropské unie a zvyšovat povědomí občanů o jejich právu podávat stížnosti, proto se opírá o vysoce kvalifikované zaměstnance hovořící mnoha jazyky. Tento úkol ukládá úřadu Smlouva o fungování Evropské unie. Celá organizace se skládá z několika útvarů.

Prvním útvarem je **sekretariát evropského veřejného ochránce práv**. Sekretariát plní úkoly veřejného ochránce práv. Radí mu a vynakládá úsilí při uplatňování jeho vize a strategie a při dosahování stanovených cílů. Členové sekretariátu mohou veřejného ochránce práv doprovázet podle nutnosti na služebních cestách a mohou mu podle zadání pomáhat při přípravě projevů, referátů nebo zpráv. Sekretariát evropského veřejného ochránce práv se skládá z vedoucího sekretariátu, dvou členů sekretariátu, asistenta v sekretariátu evropského veřejného ochránce práv a asistenta evropského veřejného ochránce práv. Vedoucí sekretariátu (Aidan O'Sullivan) nese celkovou zodpovědnost za strategii veřejného ochránce práv, za vztahy mezi orgány, mj. i za vztahy s Evropským parlamentem, a za řízení činnosti sekretariátu. Při uplatňování této strategie spolupracuje s generálním tajemníkem. Ve velké míře poskytuje veřejnému ochránci práv poradenství v oblasti komunikace a informační činnosti. První člen sekretariátu (Fintan Butler) radí veřejnému ochránci práv v záležitostech týkajících se šetření, postupů používaných v rámci šetření a v souvisejících záležitostech. Druhý člen sekretariátu (Graham Smith) je hlavní poradce sekretariátu v záležitostech přístupu k dokumentům, včetně rozhraní ochrany údajů, který radí evropskému veřejnému ochránci práv a generálnímu sekretariátu v záležitostech týkajících se vyřizování stížností a závěrů příslušných šetření. Je

³¹ *Press Release Database* [online]. Brusel : European Commission, 2015 [cit. 2016-01-20]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/rapid/press-release_EO-13-14_cs.htm>.

mluvčím evropského veřejného ochránce práv na vysoké úrovni. Radí evropskému ombudsmanovi v záležitostech týkajících se Evropské sítě veřejných ochránců práv a mezinárodních vztahů mezi úřady ve spolupráci s oddělením pro komunikaci. Asistentka v sekretariátu evropského veřejného ochránce práv (Caroline Moen) odpovídá za organizaci programu, služebních cest a schůzek veřejného ochránce práv, zabývá se veškerou příchozí korespondencí veřejného ochránce práv a obdrženými pozvánkami, spravuje digitální archiv sekretariátu a intranetové stránky veřejného ochránce práv. Odpovídá za nejrůznější jednorázově přidělované administrativní úkoly. Asistent evropského veřejného ochránce práv (Frederik Hafen) Odpovídá za každodenní vztahy s Evropským parlamentem a Petičním výborem. Pomáhá při realizaci strategie evropské veřejné ochránkyně práv, včetně přípravy briefingu evropské veřejné ochránkyně práv.

Druhým útvarem je **Generální sekretariát**. Generální sekretariát odpovídá za celkové řízení úřadu veřejného ochránce práv a za zajišťování celkové koordinace a provádění strategie veřejné ochránkyně práv. Útvar je složen z Generální tajemnice (již výše zmíněna Beate Gminder), hlavního poradce (Gerhard Grill), asistentky generálního tajemníka – vedoucího kanceláře (Murielle Richardson) a dvou Administrativních asistentek (Sorya Beddar a Catherine Vaude).

Třetí útvar se nazývá **Oddělení pro komunikaci**. Oddělení pro komunikaci odpovídá za informování široké veřejnosti, hlavních cílových skupin a dalších zainteresovaných stran o šetření prováděných veřejnou ochránkyní práv, o jejím vedení v souvislosti s transparentností, odpovědností a integritou a jejím zapojení do příslušných debat a tvorby politik v EU. Oddělení odpovídá také za strategické poradenství týkající se komunikace v rámci úřadu veřejného ochránce práv i za koordinaci Evropské sítě veřejných ochránců práv. Toto oddělení je složeno z vedoucího oddělení pro komunikaci (Gundi Gadesmann), Asistentka pro publikace (Sylvie Debout), referentka pro sociální média a komunikaci (Elena Kindyni), čtyři asistentky oddělení pro komunikaci (Audrey Lemonnier, Marina Ramazanova, Gabrielle Sheridan a Christelle Therouse), referentka pro tvorbu textů a komunikaci (Jean Lusweti) a tisková referentka (Honor Mahony).

Oddělení č. 1 – šetření a informační a komunikační technologie je čtvrtým útvarem organizace euroombudsmana. Hlavním úkolem oddělení pro šetření č. 1 je provádět šetření možných případů nesprávného úředního postupu s cílem nacházet řešení v souladu se strategickými cíli a prioritami, které stanoví veřejná ochránkyně práv. Oddělení č. 1 představuje také základní článek zajišťující hladký chod celého úřadu prostřednictvím podpory a řešení v oblasti informačních a komunikačních technologií, řeší právní aspekty spolupráce veřejné ochránkyně práv s Evropskou sítí veřejných ochránců práv a zkoumá příležitosti k součinnosti s Radou Evropy a Evropským soudem pro lidská práva v oblastech společného zájmu. Členy tohoto útvaru jsou vedoucí oddělení pro šetření a informační a komunikační technologie – oddělení č. 1 (Marta Hirsch-Ziemińska), vyšetřovatelka (Zina Assimakopoulou), administrativní asistent (Bruno Alexandre Bismarque-Alcântara), hlavní právnička (Maria Depasquale) a dalších pět právníků (Peter Dyrberg, Jakub Pawłowicz, Eija Salonen, Mary Dickson a Chiara Sorbello).

Další útvar se nazývá **Oddělení č. 2 – koordinace šetření**. Hlavním úkolem oddělení pro šetření č. 2 je provádět šetření možných případů nesprávného úředního postupu s cílem nacházet řešení v souladu se strategickými cíli a prioritami, které stanoví veřejná ochránkyně práv, a koordinovat šetření ostatních oddělení pro šetření s cílem zajistit, aby byla vnitřně konzistentní, přesvědčivá a v souladu se strategickými cíli a prioritami veřejné ochránkyně práv. Pracovní uskupení zaměstnanců je téměř totožné s předchozím Oddělením č. 1. Mezi jeho zaměstnance patří vedoucí oddělení pro koordinaci šetření – oddělení č. 2 (Fergal Ó Regan), administrativní asistentka (Giovanna Fragapane) a pět právníků (Nastasja Fuxa, Daniel Koblenz, Katrin Metzvan Issem, Jan Stadler a Jeroen Van Heel).

Oddělení č. 3 - šetření je dalším útvarem organizace evropského veřejného ochránce práv. Hlavním úkolem oddělení pro šetření č. 4 je provádět šetření možných případů nesprávného úředního postupu s cílem nacházet řešení v souladu se strategickými cíli a prioritami, které stanoví veřejná ochránkyně práv. V tomto oddělení spolupracují vedoucí oddělení pro šetření – oddělení č. 3 (Lambros Papadias), administrativní asistentka (Erika Murányi) a sedm právníků (Antonios Antoniadis, Paula Herrero Prieto, Patricia López Martín, Diana Riochet, Olivier Verheecke, Celien Coltura a Michael Donev).

Oddělení č. 4 – šetření má totožné úkoly, pravomoci a sestavení personálního zastoupení jako předchozí Oddělení č. 3 – šetření. Zaměstnanci: vedoucí oddělení pro šetření – oddělení č. 4 (Tina Nilsson), administrativní asistentka (Evelyne Bouttefroy) a právníci (Philipp-Maximilian Chaimowicz, Juliano Franco, Bogna Krysińska, Angela Marcos Figueruelo, Emanuela Colaci a Viktoria Skrivankova).

Osmý útvar je znám jako **Oddělení č. 5 – šetření a řízení procesů**. Úkolem oddělení pro šetření č. 5 je řešit stížnosti a provádět šetření možných případů nesprávného úředního postupu s cílem nacházet řešení v souladu se strategickými cíli a prioritami, které si sama stanoví veřejná ochránkyně práv. V souvislosti s procesem správy případů a jejich registrací oddělení č. 5 přispívá k efektivitě úřadu veřejného ochránce práv funkčním řízením a sdíleným používáním systému správy případů a nespécializovaných nástrojů úřadu pro vedení záznamů. Oddělení dále přispívá k účinnému vyřizování žádostí týkajících se svobodného přístupu k informacím adresovaným úřadu, přičemž plní dvojí účel: a) poskytuje prvotřídní služby vnějším uživatelům informací a b) pomáhá úřadu zachovávat soudržnost jeho vnitřních postupů s vnějšími posudky záležitostí svobodného přístupu k informacím. Zde je seznam zaměstnanců následující: vedoucí oddělení pro šetření a řízení procesů – oddělení č. 5 (Peter Bonnor), asistent vedoucího oddělení – procesy správy případů (Christophe Bauer), tři asistenti pro správu dokumentů (Séverine Beyer, Ana Bismarque Gaspar a Caroline Zinck), dvě řešitelky stížností (Carolina Marín Vargas a Hanna Kubiak), dva asistenti vedoucího oddělení – správa dokumentů, svobodný přístup k informacím (Oualiba Makhoulfia a Michael Weiskorn).

Oddělení pro strategická šetření je v pořadí devátým útvarem. Úkolem oddělení pro strategická šetření je podporovat systémová zlepšení ve správě EU, zejména prováděním šetření z vlastního podnětu a dohledem nad nimi a jednáním s institucemi, orgány, úřady a agenturami v souladu s cíli, které stanovila veřejná ochránkyně práv ve své strategii „Směrem k roku 2019“, a prioritami vytyčenými v ročním plánu řízení. Zde pracují vedoucí oddělení pro strategická šetření (Rosita Agnew), právní asistentka (Elpida Apostolidou), referentka pro šetření z vlastního podnětu (Alice Bossière), odbornice na práva postižených osob (Astrid Eichstädt) a právník (Tuomas Lühr).

Personální, administrativní a rozpočtové oddělení odpovídá za všechny administrativní záležitosti týkající se budov a vybavení, zaměstnanců, rozpočtu a financí úřadu veřejného ochránce práv. Úkolem tohoto oddělení je pomáhat veřejné ochránkyni práv zajišťováním nejlepších zaměstnanců pro úřad, vynikajících pracovních podmínek a nejvyšší úrovně efektivity a integrity při využívání veřejných prostředků. Zde pracují zaměstnanci na funkcích: vedoucí administrativní a personální skupiny (Alessandro Del Bon), pracovnice administrativní podpory vedoucího oddělení – podpora ve finančních záležitostech (Cindy de Carvalho-Giannakis), tři administrativní asistenti (Rachel Doell, Isgouhi Krikorian a Charles Mebs), řidič - administrativní podpora (Henri Finckbohner), dvě asistentky pro lidské zdroje (Isabelle Foucaud a Félicia Voltzenlogel), vedoucí kanceláře (Marjorie Fuchs), tři finanční asistenti (Emese Waltz, Christophe Walravens a Stéphanie Maraj) a účetní (Véronique Vandaele). Posledním členem této organizace je **úředník pro ochranu údajů** (Juliano Franco).³²

Volná stálá pracovní místa v sekretariátu evropského veřejného ochránce práv jsou obsazována prostřednictvím interního převedení nebo povýšení zaměstnanců, převedení nebo dočasného přidělení úředníků z jiných orgánů či institucí Společenství nebo náborem ze seznamů vhodných uchazečů sestavených na základě otevřených výběrových řízení pořádaných Úřadem pro výběr personálu Evropských společenství (EPSO) nebo jiným orgánem či institucí EU.

Volná dočasná pracovní místa jsou obsazována zejména na základě seznamů, které vytvořil úřad EPSO nebo jiný orgán či instituce EU pro konkrétní specializované oblasti za účelem zajištění pracovníků se smlouvami na dobu určitou pro evropské orgány a instituce. Pracovní místa, která nemohou být obsazena na základě seznamu poskytnutého úřadem EPSO, jsou zveřejňována na internetových stránkách úřadu evropského veřejného ochránce práv. Veřejný ochránce práv o těchto volných pracovních místech obvykle informuje také další orgány a instituce EU.³³

---

³² *Tým veřejného ochránce práv* [online]. Evropský veřejný ochránce práv, 2016 [cit. 2016-02-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/atyourservice/team.faces>>.

³³ *Nábor pracovníků* [online]. Evropský veřejný ochránce práv, 2016 [cit. 2016-02-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/atyourservice/recruitment.faces>>.

3.4 Působnost evropského veřejného ochránce práv

Na změny v ustanoveních, které se dotýkají činností evropského ombudsmana, je možné nahlížet ve dvou úhlech pohledu. V první řadě jde o formální novelizace, to jsou změny v názvosloví či jiné technické změny, nemající na stávající fungování instituce evropského ombudsmana žádný či jen minimální vliv. Na druhé straně lze přemýšlet i o změnách věcných, které jsou v dané problematice zásadnější a mají významný vliv na činnost ombudsmana. Sice jich není mnoho, ale zato mají dopad i na práva osob, zejména občanů Evropské unie. Podle článku 24 Smlouvy o fungování Evropské unie má každý občan Evropské unie právo obrátit se na veřejného ochránce práv ustanoveného v souladu s článkem 228, ve kterém stojí, že evropský veřejný ochránce práv je oprávněn přijímat stížnosti o kteréhokoliv občana Unie, nebo od kteréhokoliv fyzické osoby s bydlištěm nebo právnické osoby se statutárním sídlem v členském státě, které se týkají nesprávného postupu orgánů, institucí nebo jiných subjektů Unie, s výjimkou Soudního dvora Evropské unie při výkonu jeho soudních pravomocí. Stížnosti ombudsman přezkoumává a napíše o nich zprávu. Dále se dle článku 24 může každý občan Unie písemně obracet v jednom z jazyků uvedených v článku 55 odstavec 1 Smlouvy o Evropské unii na každý orgán, instituci nebo jiný subjekt, který je uveden v tomto článku ne ve článku 13 Smlouvy o Evropské unii, a má právo obdržet odpověď ve stejném jazyce.

K subjektům, jejichž postup může evropský veřejný ochránce prověřovat lze tvrdit, že dochází nejen k terminologickému upřesnění, ale dochází též k rozšíření oblasti působení na další orgány. Jedním z nich je Evropská rada, která je Lisabonskou smlouvou zahrnuta mezi orgány Evropské unie. Ovšem pojetí institucí a jiných subjektů Unie je složité. Vedle existujícího výčtu orgánů Unie jsou zde další subjekty, které na tomto seznamu uvedeny nejsou. Především je to dáno značným množstvím těchto institucí, jejich častými vznikem, zánikem a obměnami. Za celé řešení těchto možných skutečností a potencionálně nastalých kompetenčních střetů má zodpovědnost právě evropský ombudsman.³⁴ Ovšem stížnost je mimo jeho působnost, pokud stěžovatel nespadá do kategorie osob, které mají právo podat stížnost, nebo nemůže zahájit šetření, protože stížnost není namířena proti orgánu nebo instituci Evropské unie.³⁵ Za nesprávný úřední postup se může považovat špatná nebo nedostatečná správa. K té

---

³⁴ ŠÍŠKOVÁ, N. *Lisabonská smlouva a její dopady na evropské, mezinárodní a vnitrostátní právo členských států*. Praha : Leges, 2012. s. 123-124.

³⁵ DIAMANDOUROS, N. *Výroční zpráva 2012*. Štrasburk : Úřad pro publikace EU, 2013. s. 14.

dochází v případě, že určitý orgán nejedná v souladu s právem, nerespektuje zásady řádné správy nebo porušuje lidská práva. Ve většině případů se jedná o administrativní nesrovnalosti, nečestné jednání, diskriminaci, zneužití pravomocí, neposkytnutí odpovědi, neposkytnutí informací a neopodstatněné průtahy. Stížnosti jsou nejčastěji mířeny proti Evropské komisi, Evropskému parlamentu, Evropskému úřadu pro výběr zaměstnanců, Radě Evropské unie a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru. Naopak se nezabývá stížnostmi týkající se činnosti národních nebo komunálních orgánů a institucí.³⁶

3.5 Pravomoci evropského veřejného ochránce práv

Pro činnost evropského ombudsmana je nejdůležitější rozsah jeho pravomocí. Článek 3 odst. 2 Statutu stanoví přístup ombudsmana ke spisům a dokumentaci, které mají k dispozici instituce Evropské unie. Veřejný ochránce práv může osobně nahlédnout do spisu. Veřejný ochránce práv může sdělit stěžující si osobě, že si řádně prostudoval dokumentaci, ale již nemusí sdělit její obsah. Orgány a instituce jasně stanoví, které dokumenty považují za důvěrné a informují o tom veřejného ochránce práv. Veřejný ochránce práv se předem dohodne s dotyčným orgánem na pravidlech zacházení s důvěrnými informacemi.³⁷ Článek 5 odst. 2 a 5 Prováděcích ustanovení povoluje ombudsmanovi pořizování kopií celých spisů nebo jejich částí, které považuje za důležité pro zdárný výsledek. Vyšetřovací pravomoci ve vztahu k členským státům jsou výrazně menší. Po členských státech může požadovat zpřístupnění dokumentů pouze tehdy, pokud se týkají činnosti orgánů a institucí Evropské unie.³⁸

Evropský veřejný ochránce práv může uzavřít případy následovně: vydá rozhodnutí, že nebyl shledán nesprávný úřední postup, smírným řešením, rozhodnutím s kritickou poznámkou, zprávou s návrhem doporučení. Rozhodnutí, že nebyl shledán nesprávný úřední postup, nemusí být pro stěžovatele špatná zpráva. Stěžovatel může dostat odůvodnění jednání daného orgánu nebo instituce. V případě, že nebyl zjištěn nesprávný úřední postup a nebyl porušen právní předpis, byl způsob jednání orgánu vůči stěžovateli nespravedlivý. V takovém případě může ombudsman usilovat ve spolupráci s dotčeným orgánem o smírné řešení, aby pochybení napravil a uspokojil tak

³⁶ O'REILLY, E. *Problémy s EU?* Štrasburk : Úřad pro publikace EU, 2015. s. 5-6.

³⁷ *Statut* [online]. Evropský veřejný ochránce práv, 2016 [cit. 2016-02-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/resources/statute.faces>>.

³⁸ *Prováděcí ustanovení* [online]. Evropský veřejný ochránce práv, 2016 [cit. 2016-02-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/resources/provisions.faces>>.

stěžovatele. Pokud veřejný ochránce práv usoudí, že smírné řešení není možné, vypracuje návrh doporučení pro dotyčný orgán. Vznikne-li situace, že orgán Evropské unie nereaguje uspokojivým způsobem na návrh doporučení, pak může ombudsman předložit zvláštní zprávu Evropskému parlamentu. Tato zpráva může obsahovat doporučení. Podání zprávy je posledním krokem, který veřejný ochránce práv v souvislosti s případem podniká. Při projednávání případu Evropským parlamentem poskytuje veřejný ochránce práv veškeré informace a pomoc.³⁹

3.6 Rozpočet evropského veřejného ochránce práv

Rozpočet evropského veřejného ochránce práv byl původně začleněn v celkovém rozpočtu Evropského parlamentu. Od roku 2000 se finanční položka evropského ombudsmana osamostatnila zásluhou Rady Evropské unie (oddíl VIII.), která přijala nařízení o souhrnném rozpočtu. Nařízením Rady č.1605/2002, stanovující finanční náležitosti o souhrnném rozpočtu Evropské unie, se musí řídit i ostatní orgány a instituce, které vlastní samostatný oddíl rozpočtu. Evropský veřejný ochránce práv sice má samostatný oddíl rozpočtu, ale všechny jeho návrhy na zvýšení rozpočtu musí přednést ke schválení Radě Evropské unie a Evropskému Parlamentu.⁴⁰ Rozpočet evropského veřejného ochránce práv je rozdělen do tří hlav. Hlava 1 obsahuje položky, jako jsou například platy, příspěvky a další výdaje spojené se zaměstnanci. Hlava 2 se věnuje výdajům na budovy a veškerému zařízení či provozním nákladům. Hlava 3 zahrnuje výdaje spojené s obecnými činnostmi úřadu. Aby nevznikaly nadbytečné výdaje za personál věnující se administrativním nebo technickým službám, využívá evropský veřejný ochránce práv pronájem kancelářských prostor v Evropském parlamentu. Veškeré služby (např. kancelářské prostory, tlumočnictví a překladatelství) jsou účtovány evropskému veřejnému ochránci práv. Toto uspořádání výrazně uspořilo finanční prostředky z rozpočtu Evropské unie. Zvyšující se aktivita euroombudsmana, způsobená širším seznámením veřejnosti s tímto institutem, či samotným rozšiřováním Evropské unie o nové členské země, způsobila navýšení pracovních míst a s tím i navýšení rozpočtu. V prvním roce fungování tohoto úřadu hospodařil evropský veřejný ochránce se souhrnnými prostředky o objemu 1,2 milionu EUR a personální

---

³⁹ DIAMANDOUROS, N. *Výroční zpráva 2012*. Štrasburk : Úřad pro publikace EU, 2013. s. 14-18.

⁴⁰ SODERMAN, J. *Annual Report 2000*. Strasbourg : Publications Office EU, 2001. s. 251.

zázemí tvořilo celkem 13 zaměstnanců. V roce 2014 činil objem finančních prostředků více než 9,8 milionů EUR a personální zázemí tvořilo 67 zaměstnanců.⁴¹

---

⁴¹ O'REILLY, E. *Výroční zpráva 2014*. Štrasburk : Úřad pro publikace EU, 2015. s. 34.

4 Evropský veřejný ochránce práv a vztah s dalšími institucemi

4.1 Vztah mezi evropským veřejným ochráncem práv a Evropským parlamentem

Evropský parlament volí evropského veřejného ochránce práv, na jeho případném odvolání se podílí se Soudním dvorem EU. Parlament přijímá Statut evropského veřejného ochránce práv, který obsahuje rozhodnutí Evropského parlamentu o pravidlech a obecných podmínkách pro výkon funkce veřejného ochránce práv. Rozpočet evropského ochránce práv byl do roku 2000 součástí rozpočtu Evropského parlamentu, poté vznikl samostatný rozpočet v celkovém rozpočtu EU. Evropský parlament dostává od euroombudsmana souhrn svých činností ve výroční zprávě. Politický vliv projednání věci v petičním výboru a následně v plénu Evropského parlamentu přitom může vést k nápravě nežádoucího stavu, a je tedy významným politickým nástrojem evropského veřejného ochránce práv. Pokud vznikne spor mezi evropským veřejným ochráncem a institucí EU, je předložen k rozhodnutí Soudnímu dvoru EU.

Maastrichtská smlouva vložila do primárního práva petiční právo k Evropskému parlamentu, ovšem toto petiční právo bylo dříve pozměněno Jednacím řádem Evropského parlamentu. Evropský veřejný ochránce řeší stížnosti na nesprávný úřední postup orgánů a institucí Evropské unie, kdežto rozsah petičního práva je daleko širší, neboť obsahuje i stížnosti na postup vnitrostátních orgánů při užití práva Evropské unie. V případě, že si nespokojený občan podá žádost k evropskému veřejnému ochránci práv o přezkoumání postupu nějakého vnitrostátního orgánu, je v jeho kompetenci takovou stížnost v závislosti na tom, zda se stížnost týká aplikace práva EU nebo nikoli, postoupit vnitrostátní ombudsmanské instituci anebo petičnímu výboru Evropského parlamentu.⁴² Oprávněný okruh osob, který se může obrátit na evropského ombudsmana a petiční výbor Evropského parlamentu je shodný. Jak již bylo zmíněno, dle ustanovení SFEU, tak podle Článků 43 a 44 Listiny základních práv EU, kde se musí jednat o občany EU, fyzické osoby s bydlištěm či právnické osoby se sídlem na území EU.⁴³ Dotčená osoba, která předkládá petici, musí být předmětem jednání osobně poškozena,

---

⁴² *Statut* [online]. Evropský veřejný ochránce práv, 2016 [cit. 2016-02-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/resources/statute.faces>>.

⁴³ *Konsolidované znění smlouvy o fungování Evropské unie*, Brusel : Úřad pro publikace EU, 2012, s. 109.

u stížnosti evropského veřejného ochránce práv nemusí být tato podmínka splněna. Další rozdíl se nalézá v té věci, že petice má vždy politický podtext, zatímco stížnost u euroombudsmana by měla usilovat o nápravu ve věci nesprávného postupu orgánů a institucí EU.⁴⁴

Stížnosti podané k evropskému veřejnému ochránci práv a petice předložené k Evropskému parlamentu mohou mít řadu společných rysů. Tyto kontrolní nástroje jsou zakotveny ve Smlouvě o fungování EU i v Listině základních práv EU a podporují otevřenost a blízkost přijímání rozhodnutí orgánů a institucí EU občanovi. Rozhodnutí evropského veřejného ochránce práv nemá odkladný účinek na správní rozhodnutí, kterého se týká. Zatímco řízení soudu je ve většině případů delší než šetření prováděné evropským ombudsmanem anebo projednávání petice Evropským parlamentem, může být cíle stížnosti/petice dosaženo rychleji a snadněji. Prováděcí předpisy evropského veřejného ochránce práv i Jednací řád Evropského parlamentu předpovídají řešení situace, kdy by bylo nejlepší přijatou petici projednat jako stížnost evropským veřejným ochráncem práv a naopak. Článek 2 odstavce 3 a 4 prováděcích pravidel evropského veřejného ochránce práv stanoví, že stížnost podaná k evropskému veřejnému ochránci práv může být se souhlasem nespokojené osoby předána Petičnímu výboru Evropského parlamentu k projednání ve formě petice. Analogickou úpravu stanoví Článek 201 odstavec 12 Jednacího řádu Evropského parlamentu, pokud se jeví jako nejlepší varianta projednat došlou petici v podobě stížnosti před evropským veřejným ochráncem práv. Evropský veřejný ochránce práv podstupuje v praxi Petičnímu výboru daleko vyšší počet nepřijatých stížností než Petiční výbor evropskému veřejnému ochránci práv. Zatímco personál evropského veřejného ochránce práv má přístup do databáze Petičního výboru Evropského parlamentu, Petiční výbor nemá oprávnění přístupu do databáze zaregistrovaných stížností evropského veřejného ochránce práv, aby mohl ověřit, zda osoba, která se na něj obrací, se již v minulosti neobrátila na evropského veřejného ochránce práv. Dále je jeden zástupce kanceláře evropského veřejného ochránce práv vždy přítomen na shromážděních Petičního výboru Evropského parlamentu práv.⁴⁵

---

⁴⁴ *Petice* [online]. Brusel : Evropský parlament, 2016 [cit. 2016-02-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/cs/20150201PVL00037/Petice>>.

⁴⁵ *Jednací řád*. Brusel : Úřad pro publikace EU, 2010. s. 135.

4.2 Vztah mezi evropským veřejným ochráncem práv a Evropskou komisí

Udržování dobrých vztahů s evropským veřejným ochráncem je pro Evropskou komisi velice důležité, protože právě proti ní je adresována většina stížností k evropskému veřejnému ochránci.⁴⁶ Přesto občas nastává situace, kdy Evropská komise odmítá spolupracovat. Evropský veřejný ochránce práv totiž není oprávněn v případě neposkytnuté součinnosti Komise podat na ní žalobu na porušení Smlouvy, protože toto privilegium náleží pouze Komisi ve vztahu k členským státům, v jiných případech je možné, aby žalobu na porušení Smlouvy podal jeden členský stát proti jinému. Není však možné vyřadit aktivní legitimaci evropského veřejného ochránce práv k podání žaloby na nečinnost proti Evropské komisi podle Článku 265 SFEU.⁴⁷ V primárním právu se řeší problematika loajální spolupráce mezi orgány EU a orgány členských států v Článku 4 Smlouvy o EU. Často je velmi obvyklé, že jednotlivci se obracejí se stížností na Evropskou komisi v případě, že jejich členský stát porušuje právo EU, aby Komise věc prošetřila a eventuálně zahájila proti dotyčnému členskému státu řízení pro porušení Smlouvy. Toto je jeden ze způsobů, jakým se Komise dozvídá o konkrétní aplikaci práva Evropské unie členských států v praxi. Řízení o porušení Smlouvy se tedy zakládá v prověřování členských států za porušení povinnosti z důvodu formálního nepřevedení směrnice. Počet těchto řízení je ovšem minimální. Podle evropského veřejného ochránce práv při rozhodování o zahájení řízení o porušení Smlouvy disponuje Komise značným prostorem pro správní uvážení, do kterého nemůže evropský veřejný ochránce práv nikterak zasahovat.⁴⁸

---

⁴⁶ *Vztahy s ostatními orgány* [online]. Brusel : Evropská komise, 2012 [cit. 2016-02-20]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/dgs/secretariat_general/relations/index_cs.htm>.

⁴⁷ *Konsolidované znění smlouvy o fungování Evropské unie*, Brusel : Úřad pro publikace EU, 2012, s. 115.

⁴⁸ DIAMANDOUROS, N. *Výroční zpráva 2008*. Štrasburk : Úřad pro publikace EU, 2009, s. 71-74.

4.3 Evropská síť veřejných ochránců práv

Evropská síť veřejných ochránců práv (nazývaná též Bulletin) je tvořena devadesáti-pěti kanceláři v třiceti-šesti evropských zemích. Tato síť je tvořena veřejnými ochránci práv na celostátní i regionální úrovni a podobné orgány členských států Evropské unie, kandidátských zemí a dalších členských zemí Evropského hospodářského prostoru nebo Schengenského prostoru. V Evropské síti veřejných ochránců lze nalézt i Petiční výbor Evropského parlamentu. Každý z vnitrostátních ochránců práv a dalších orgánů zapojených do sítě má svého úředníka, který udržuje kontakty s ostatními členy sítě.⁴⁹

Tato síť se postupem času rozvinula a nyní slouží jako velmi cenný prostředek pro spolupráci mezi jednotlivými veřejnými ochránci práv a jejich kanceláři a stala se účinným mechanismem pro vzájemné kontakty při vyřizování jednotlivých případů. Důležitý význam má pro evropského ombudsmana, kterému pomáhá rychle a efektivně řešit stížnosti, které nespádají do jeho působnosti. Síť vydává pravidelný magazín, provozuje elektronické diskusní fórum a publikuje nejaktuálnější informace. Návštěvy ombudsmana v členských státech se ukázaly jako klíčové pro další rozvoj sítě. Členové evropské sítě veřejných ochránců práv si vyměňují informace o právu EU a osvědčených postupech prostřednictvím seminářů a setkání. Evropský veřejný ochránce práv členům evropské sítě veřejných ochránců práv poskytuje služby extranetu, který zahrnuje několik diskuzních fór a fóra pro sdílení dokumentů. Ukázalo se, že jsou pro úřady veřejných ochránců práv v rámci sítě velmi užitečné, také se zde pravidelně vyvěšují otázky a odpovědi týkající se důležitých právních problémů EU. Extranet rovněž poskytuje elektronické zpravodajství, denní zprávy veřejného ochránce práv, které jsou zveřejňovány každý pracovní den, a obsahuje články, tiskové zprávy a oznámení z úřadů v celé síti. Obsah extranetu zahrnuje také aktuální směrodatný seznam národních a regionálních veřejných ochránců práv v členských státech Evropské unie, v zemích žádajících o členství v EU a v některých dalších evropských zemích.⁵⁰

---

⁴⁹ O'REILLY, E. *Problémy s EU?* Štrasburk : Úřad pro publikace EU, 2015. s. 8.

⁵⁰ *Činnosti v rámci sítě* [online]. Evropský veřejný ochránce práv, 2016 [cit. 2016-02-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/activities/network.faces>>.

5 Komparace veřejného ochránce práv České republiky s evropským veřejným ochráncem práv

5.1 Vznik veřejného ochránce práv České republiky

Veřejný ochránce práv ČR byl zřízen zákonem č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv. Návrh zákona byl odhlasován Poslaneckou sněmovnou PČR a Senátem.⁵¹ Zákon přešel v účinnost dne 28. 2. 2000. Přijetí tohoto zákona uspíšilo stanovisko Rady Evropy, které doporučilo členským státům zřízení ombudsmana nebo institucí na podobném principu. Jednalo se zejména o státy, které prošly politickými a společenskými změnami a tím byly náchylnější k ohrožení lidských, hospodářských sociálních a kulturních práv. Tento nově vzniklý úřad nemohl profitovat ze zahraničních zkušeností z činnosti ombudsmanských institucí, neboť český model veřejného ochránce práv vznikl v relativně odlišném právním a společenském prostředí. Zákon zachovává zásadní ombudsmanské principy, ovšem v některé problematice razí vlastní postupy, které se liší od zahraničí.⁵² Ombudsman je orgán, který je zcela nezávislý na moci výkonné, zodpovídá se pouze té zákonodárné, ale ani té není podřízen. Na základě stížností občanů, které musí přijímat, provádí šetření (šetření může provádět i z vlastní iniciativy). Pokud dojde k závěru, že práva občanů byla porušena, upozorní správní orgán/y na vzniklý problém a doporučí provedení nápravy.⁵³ Sídlem veřejného ochránce práv je Brno. Ochránce je volen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR na období 6 let z kandidátů navržených prezidentem a Senátem. Zvolen může být pouze na dvě bezprostředně po sobě jdoucí funkční období. Ochránce má jednoho zástupce voleného Poslaneckou sněmovnou PČR stejným způsobem a se stejnými podmínkami, jako je tomu u ochránce. Zástupce zastupuje ochránce v době jeho nepřítomnosti a zákon ochránci umožňuje pověřit ho výkonem části své působnosti. Veškerá šetření vede ochránce, případně jeho zástupce, osobně a je to výhradně ochránce, resp. jeho zástupce, kdo vydává stanoviska či zprávy o výsledcích šetření.⁵⁴

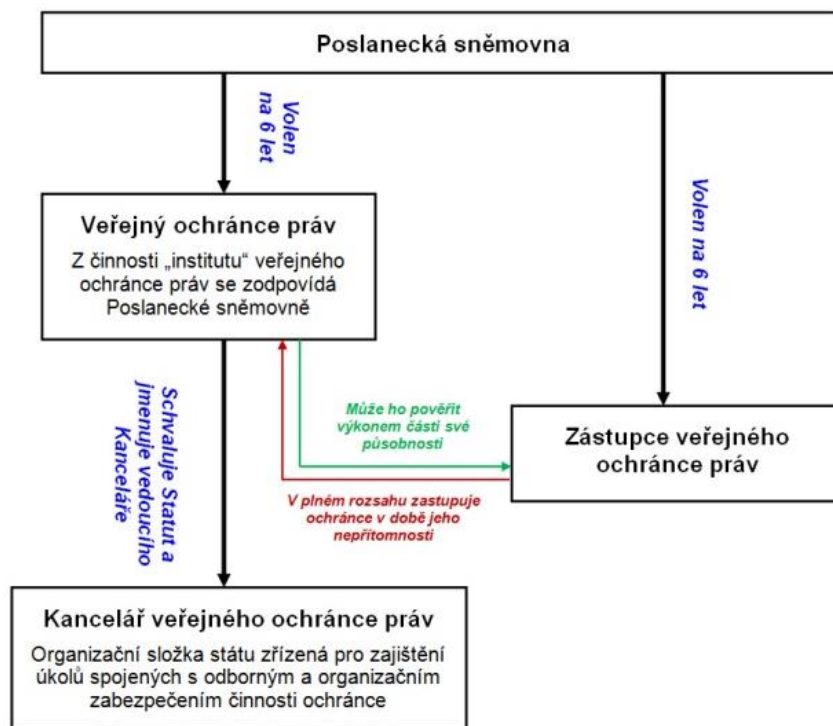
⁵¹ GERLOCH, A., HŘEBEJK, J., ZOUBEK, V. *Ústavní systém České republiky*. 5. vyd. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. s. 206.

⁵² *Český veřejný ochránce práv* [online]. Brno : Kancelář Veřejného ochránce práv, 2016 [cit. 2016-03-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.ochrance.cz/historie/cesky-verejny-ochrance-prav/>>.

⁵³ HENDRYCH, D. *Správní právo: obecná část*. Praha : C.H. Beck, 1998. s. 342.

⁵⁴ *Český veřejný ochránce práv* [online]. Brno : Kancelář Veřejného ochránce práv, 2016 [cit. 2016-03-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.ochrance.cz/verejny-ochrance-prav>>.

Obr. 2: Schéma veřejného ochránce práv ČR⁵⁵

5.2 Veřejný ochránce práv České republiky

Prvním veřejným ochráncem práv České republiky se stal JUDr. Otakar Motejl. Tuto funkci vykonával po dvě volební období. Do svého prvního funkčního období byl zvolen 18. prosince roku 2000. Jeho mandát vypršel ve stejný den roku 2006. Poslanecká sněmovna PČR následně opětovně zvolila JUDr. Otakara Motejla do funkce veřejného ochránce. Své druhé funkční období, které započalo 19. prosince roku 2006, již nedokončil, neboť náhle zemřel 9. května roku 2010 v Brně po krátké nemoci.

JUDr. Otakar Motejl se narodil 10. září 1932 v Praze, kde vystudoval na Univerzitě Karlově, poté vykonával advokátní praxi v Banské Bystrici, od roku 1958 byl advokátem v Kladně, později v Praze. V letech 1966-1968 současně pracoval jako vědecký pracovník Právnického ústavu ministerstva spravedlnosti. V letech 1968-1970 vykonával funkci soudce Nejvyššího soudu v Praze. V roce 1970 z Nejvyššího soudu odešel a následně až do ledna 1990 znovu vykonával advokátní praxi. V roce 1989 byl zvolen členem komise Federálního shromáždění pro dohled nad vyšetřováním událostí 17. listopadu. V letech 1990-1992 byl předsedou Nejvyššího soudu ČSFR, od roku 1993-1998 předsedou Nejvyššího soudu České republiky a od roku 1998-2000 byl

⁵⁵ Český veřejný ochránce práv [online]. Brno : Kancelář Veřejného ochránce práv, 2016 [cit. 2016-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.ochrance.cz/verejny-ochrance-prav>>.

ministrem spravedlnosti vlády České republiky. Nikdy se nestal členem jakékoli politické strany.⁵⁶

Po úmrtí JUDr. Otakara Motejla se v pořadí druhým českým veřejným ochráncem práv stal JUDr. Pavel Varvařovský. Jako kandidát Senátu získal ve druhém kole tajné volby v Poslanecké sněmovně 98 hlasů a stal se tak dalším českým ombudsmanem. Funkce se ujmul složením slibu, který musel složit do deseti dnů od svého zvolení.⁵⁷ Ve svém funkčním období byl dlouhodobě nespokojen s nerespektováním jeho doporučení politiky. V prosinci roku 2013 složil funkci veřejného ochránce práv a začal se věnovat nemocné manželce.⁵⁸

JUDr. Pavel Varvařovský se narodil 16. října 1945 v Českých Budějovicích. Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze a titul JUDr. získal v oboru správní právo. Poté pracoval jako podnikový právník. V roce 1991 byl poradcem zmocněnce vlády Československé federativní republiky pro otázky uprchlíků. Do justice vstoupil v říjnu 1991, kdy přešel na Nejvyšší soud a jako soudce zde působil v letech 1992-1994. 29. března 1994 byl jmenován soudcem Ústavního soudu a tuto funkci vykonával deset let. Věnoval se problematice správního soudnictví, medicínskému a pracovnímu právu. JUDr. Pavel Varvařovský nebyl nikdy členem žádné politické strany či hnutí.⁵⁹

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D. se dne 28. 2. 2014 stala novým veřejným ochráncem práv. Současná ombudsmanka se narodila se v roce 1951 v Brně. Od roku 1969 studovala historii a filozofii, ale z politických důvodů nemohla studia dokončit. V listopadu 1971 byla trestně stíhána pro účast na letákové akci k parlamentním volbám a vzata do vazby. Odsouzena byla pro podvracení republiky na tři roky. Poté pracovala jako úřednice, později i manuálně. Působila v nezávislém hnutí, účastnila se založení Charty 77, jejíž mluvčí byla v roce 1986. V roce 1978 byla spoluzakladatelkou Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, jehož členkou byla do roku 1990. V 90. letech

---

⁵⁶ *Historie* [online]. Brno : Kancelář Veřejného ochránce práv, 2016 [cit. 2016-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.ochrance.cz/historie/judr-motejl-prvni-cesky-verejny-ochrance-prav/>>.

⁵⁷ *Tiskové zprávy z roku 2010* [online]. Brno : Kancelář Veřejného ochránce práv, 2010 [cit. 2016-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.ochrance.cz/aktualne/tiskove-zpravy-2010/pavel-varvarovsky-novym-verejnym-ochrancem-prav/>>.

⁵⁸ *Varvařovský odešel z funkce i kvůli nemoci své ženy* [online]. Praha : Economia, a.s., 2014, 5. 1. 2014 [cit. 2016-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://zpravy.aktualne.cz/domaci/varvarovsky-odesel-z-funkce-i-kvuli-nemoci-sve-zeny/r~84da07e4761d11e3b498002590604f2e/>>.

⁵⁹ *Tiskové zprávy z roku 2010* [online]. Brno : Kancelář Veřejného ochránce práv, 2010 [cit. 2016-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.ochrance.cz/aktualne/tiskove-zpravy-2010/pavel-varvarovsky-novym-verejnym-ochrancem-prav/>>.

pracovala pro Městské centrum sociálních služeb Magistrátu hlavního města Prahy, kde své působení končila jako zástupkyně ředitele. Byla rovněž poradkyní dvou českých ministrů práce a sociálních věcí pro sociální služby. V letech 2001-2007 zastávala funkci zástupkyně veřejného ochránce práv. V letech 2008-2014 působila na katedře sociální práce Filozofické fakulty Karlovy univerzity v Praze, kde vyučovala lidská práva v kontextu sociální práce. Souběžně byla předsedkyní Českého helsinského výboru. Působila rovněž v poradních orgánech české Vězeňské služby a českého Úřadu pro mezinárodní ochranu dětí. V letech 2008-2011 zastupovala Českou republiku jako členka Evropského výboru pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT), který je orgánem Rady Evropy. Je držitelkou Ceny OSN za obranu lidských práv, české prezidentské Medaile za zásluhy, Ceny Alice Garrigue Masarykové (od velvyslance USA v České republice) a Řádu za zásluhy o Polskou republiku. Nikdy nebyla členkou politické strany.⁶⁰

5.3 Působnost veřejného ochránce práv České republiky

Působnost veřejného ochránce práv ČR se vztahuje na všechny správní úřady a další subjekty, pokud vykonávají státní správu. Veškerá působnost je definována ve výše zmíněném zákoně o veřejném ochránci práv. Veřejný ochránce práv chrání osoby před jednáním v rozporu se zákonem a ochranu proti porušování základních principů demokratického fungování státu, ochranu před nečinností a v samotném základu ochranu proti porušování základních práv a svobod. Působnost ochránce se vztahuje na ministerstva a jiné správní úřady s působností pro celé území státu, správní úřady jim podléhající, Českou národní banku, pokud působí jako správní úřad, Radu pro rozhlasové a televizní vysílání, orgány územních samosprávních celků při výkonu státní správy, a není-li dále stanoveno jinak na Policii České republiky, Armádu České republiky, Hradní stráž, Vězeňskou službu České republiky, dále na zařízení, v nichž se vykonává vazba, trest odnětí svobody, ochranná nebo ústavní výchova, ochranné léčení, zabezpečovací detence, jakož i na veřejné zdravotní pojišťovny. Dále vykonává dohled nad dodržováním práv osob omezených na svobodě. Provádí systematické preventivní návštěvy zařízení, kde jsou nebo mohou být osoby drženy na základě rozhodnutí či příkazu orgánu veřejné moci nebo z důvodu závislosti na poskytované péči, především z důvodu věku, zdravotního stavu, sociální situace. Ochránce má zvláštní oprávnění v oblasti státní správy soudnictví. Může navrhnout zahájení kárných řízení proti

---

⁶⁰ *Veřejný ochránce práv* [online]. Brno : Kancelář Veřejného ochránce práv, 2016 [cit. 2016-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.ochrance.cz/verejna-ochrankyne-prav-ombudsmanka/>>.

předsedům a místopředsedům soudu v případě, že porušují povinnosti spojené s výkonem jejich funkcí. Působnost ochránce se nevztahuje na Parlament, prezidenta republiky a vládu, na Nejvyšší kontrolní úřad, na zpravodajské služby České republiky, na orgány činné v trestním řízení, státní zastupitelství a na soudy, s výjimkou orgánů správy státního zastupitelství a státní správy soudů.⁶¹

5.4 Komparace oprávnění evropského veřejného ochránce práv a veřejného ochránce práv České republiky

Veřejný ochránce práv České republiky, jak již bylo uvedeno, byl zřízen zákonem č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv. Tento zákon vymezuje pravomoci a kompetence ombudsmana, který zkoumá nejenom nedostatky veřejné správy ale také zákonnost jednání. Ombudsman tedy může dle § 15 Zákona nahlížet do spisů, klást otázky jednotlivým zaměstnancům úřadů a rozmlouvat s osobami umístěnými v zařízeních, a to bez přítomnosti jiných osob.⁶²

Jedním z rozdílů mezi instituty je délka lhůty, ve které je úřad povinen se vyjádřit k porušení právních předpisů zjištěných v šetření. V České republice se musí ombudsman vyjádřit do 30 dnů, kdežto evropský ombudsman má lhůtu v délce trvání 3 měsíců. Rozdíl je ve složitosti stížností jednotlivých případů Evropské unie a České republiky. V případě neuspokojivého vyřešení ze strany úřadu se český ombudsman může obrátit na vládu, na rozdíl od evropského ombudsmana, který se obrací na Evropský parlament. Český ombudsman má dále pravomoc doporučit vydání, změnu nebo zrušení právního nebo vnitřního předpisu úřadu, či vládě. Český ombudsman spolupracuje s vládou i s Parlamentem České republiky, tedy s výkonnou i se zákonodárnou mocí, čímž je systematicky rozložena jeho působnost, která do určité míry posiluje jeho nezávislost. Na druhé straně evropský ombudsman nejčastěji spolupracuje s Evropským parlamentem, kde podobné pochybnosti o jeho nezávislosti naopak jsou. Obě instituce jsou garantem rychlého a správného úředního postupu. K tomu jim pomáhají právní instrumenty, které ve svých ustanoveních definují především jejich kompetence. Odchytky v právní úpravě, kupříkladu co se týče výše zmíněných kompetencí, vychází z rozdílnosti obou ombudsmanů. Zatímco český

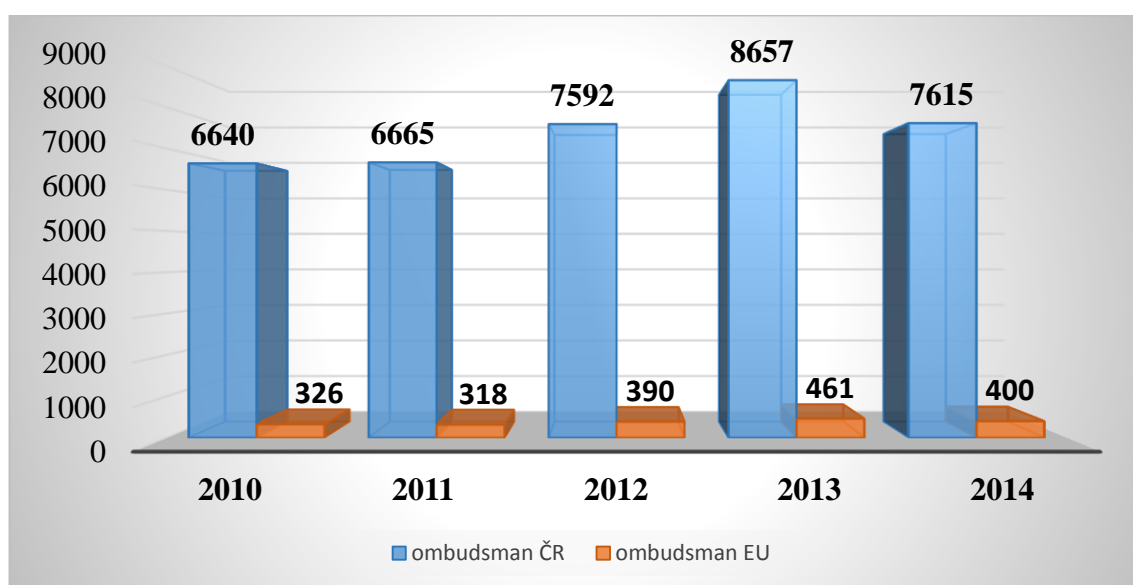
---

⁶¹ ČESKO. Zákon č. 349 ze dne 8. prosince 1999 o veřejném ochránci práv. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1999, částka 111, s. 7594. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-349>>. ISSN 1211-1244.

⁶² ČESKO. Zákon č. 349 ze dne 8. prosince 1999 o veřejném ochránci práv. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1999, částka 111, s. 7596. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-349>>. ISSN 1211-1244.

ombudsman hájí zájmy výlučně uvnitř státu, evropský ombudsman má odlišnou pozici, danou četností institucí, u kterých může provádět šetření a zároveň celým charakterem Evropské Unie jako zvláštního typu mezinárodní organizace. Evropský veřejný ochránce práv není nadřazeným ombudsmana na národní úrovni, ani neslouží jako odvolací instance proti jeho závěrům. Cíle obou institutů je však stejné, což může motivovat k vzájemné spolupráci, která je dána i právními předpisy.⁶³

Graf č. 1: Počet vyřízených stížností ombudsmanem ČR a EU^{64,65}

Z výše uvedeného grafu je patrné, že oba dva instituty každoročně vyřídí přibližně stejný počet stížností. Ovšem markantní nepoměr vychází při komparaci údajů těchto dvou úřadů. Na první pohled je zřejmé, že veřejný ochránce práv ČR vyřizuje cca 7000-8000 stížností, kdežto euroombudsman jenom něco kolem 400 stížností. Český veřejný ochránce práv má dle grafu mnohem více práce, avšak jeho případy mnohdy nejsou tak záludné a náročné, na jejich prošetření spotřebuje méně času. Euroombudsman často řeší rozsáhlé kauzy, které někdy trvají několik let, než dojde k výsledku svého šetření. I když má velmi rozsáhlý tým na řešení stížností, nikdy se počtem nepřiblíží národnostnímu ombudsmanovi, který má sice opticky daleko více

⁶³ *Tiskové zprávy z roku 2009* [online]. Brno : Kancelář Veřejného ochránce práv, 2010 [cit. 2016-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.ochrance.cz/aktualne/tiskove-zpravy-2009/evropsky-ombudsman-v-ceske-republice/>>.

⁶⁴ *Výroční zprávy za období 2010-2014*. Štrasburk : Úřad pro publikace EU, 2014, [cit. 2016-04-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/activities/annualreports.faces>>, vlastní zpracování.

⁶⁵ *Tiskové zprávy za období 2010-2014* [online]. Brno : Kancelář Veřejného ochránce práv, 2014 [cit. 2016-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.ochrance.cz/zpravy-o-cinnosti/statisticke-udaje-o-cinnosti/>>, vlastní zpracování.

práce, ovšem náročnost těchto stížností se nevyrovná zapleklité problematice Evropské unie a jejích orgánů a institucí.

5.5 Novelizace zákona o veřejném ochránci práv České republiky

Dne 9. prosince roku 2014 vyslovila Vláda souhlas s návrhem ministra pro lidská práva rozšířit pravomoci veřejného ochránce práv o možnost obracet se na Ústavní soud ve věci zrušení zákonů či jejich částí a možnosti podávat veřejnou žalobu proti diskriminaci. Jedná se o mimořádná oprávnění, která by ochránce využíval v zásadních případech, v nichž se nepodařilo dosáhnout změny situace či zákona jiným způsobem. Protože se nepředpokládá časté využívání těchto oprávnění, nejsou spojena s žádným personálním či finančním posílením Kanceláře veřejného ochránce práv. V případě, že by byl návrh schválen, mohl by se ochránce práv obracet na Ústavní soud, pokud by v rámci šetření dospěl k názoru, že je některý zákon či jeho ustanovení v rozporu s ústavním pořádkem, a pokud by se mu nepodařilo dosáhnout nápravy prostřednictvím vlády či Parlamentu. Rovněž by veřejný ochránce mohl podávat veřejnou žalobu, pokud by se setkal s diskriminací týkající se širšího počtu blíže neurčených osob.⁶⁶ Veřejný ochránce práv by přivítal možnost podat antidiskriminační žalobu v dříve posuzovaných případech nerovného zacházení z důvodu zdravotního postižení, věku (diskriminace uchazečů o zaměstnání) a pohlaví. Ochránce by se mohl dožadovat pouze upuštění od diskriminace a nápravy závadného stavu, nikoliv zadostiučinění (kompenzace). Žalobu by mohl podat pouze pro případ, že by se diskriminace mohla dotknout většího nebo neurčitého počtu osob anebo pro případ vážného ohrožení veřejného zájmu diskriminačním jednáním.⁶⁷ V současné chvíli je zákon ve druhém čtení Poslanecké sněmovny a čeká se na další vývoj.

---

⁶⁶ *Vláda podpořila rozšíření pravomoci ochránce* [online]. Brno : Kancelář Veřejného ochránce práv, 2014 [cit. 2016-04-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.ochrance.cz/aktualne/tiskove-zpravy-2014/vlada-podporila-rozsireni-pravomoci-ochrance/>>.

⁶⁷ *Poslanci pustili do druhého čtení návrh zákona rozšiřující pravomoci ochránce* [online]. Brno : Kancelář Veřejného ochránce práv, 2015 [cit. 2016-04-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.ochrance.cz/aktualne/tiskove-zpravy-2015/poslanci-pustili-do-druheho-cteni-navrh-zakona-rozsirujici-pravomoci-ochrance/>>.

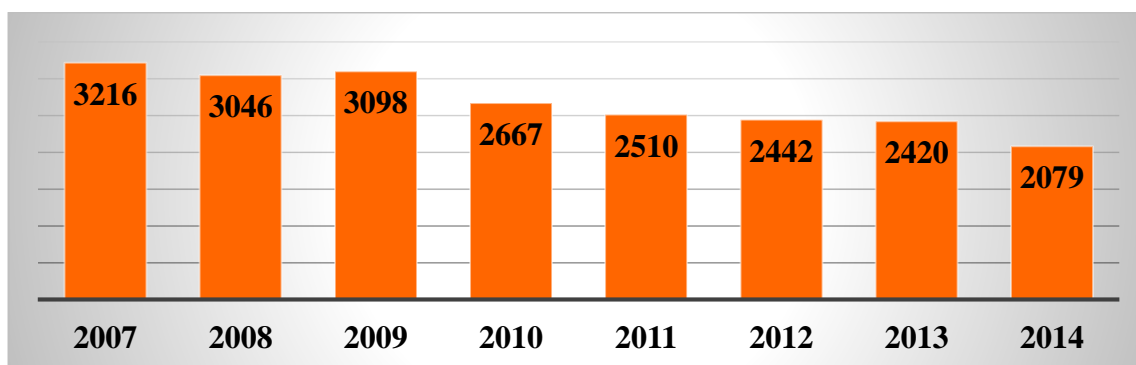
6 Přehled vybraných uzavřených případů

V této kapitole jsou autorem prezentovány vybrané uzavřené případy. Evropský veřejný ochránce práv musí řešit složité kauzy v rámci Evropské unie, proto autor v této kapitole vybral 7 případů, které evropský veřejný ochránce práv šetřil a uzavřel. Autor chce demonstrovat značnou variabilitu a funkčnost tohoto úřadu při řešení nesprávného postupu orgánů Evropské unie.

6.1 Statistiky o činnosti evropského veřejného ochránce práv

Graf č. 2 znázorňuje počty evidovaných stížností u evropského veřejného ochránce práv za období 2007 až 2014. Dle grafu lze posoudit, že počet stížností rok od roku pomalu klesá.

Graf č. 2: Počty evidovaných stížností u EVOP za období 2007 až 2014⁶⁸

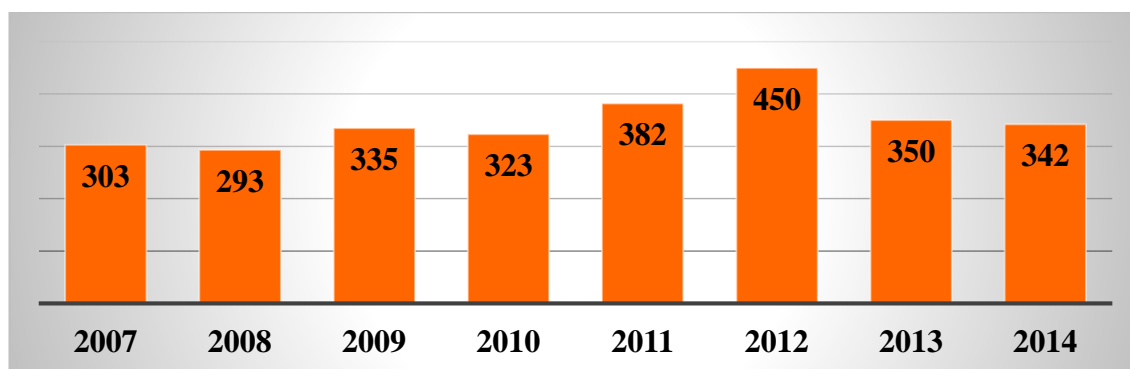

Graf č. 3 znázorňuje počty zahájených stížností u evropského veřejného ochránce práv za období 2007 až 2014. Dle grafu lze posoudit, že veřejný ochránce zahájí za rok poměrně stejný počet šetření. Nejméně případů (293) zahajoval v roce 2008, nejvíce v roce 2012 (450).

⁶⁸ *Výroční zprávy za období 2007-2014*. Štrasburk : Úřad pro publikace EU, 2014, [cit. 2016-04-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/activities/annualreports.faces>>, vlastní zpracování.

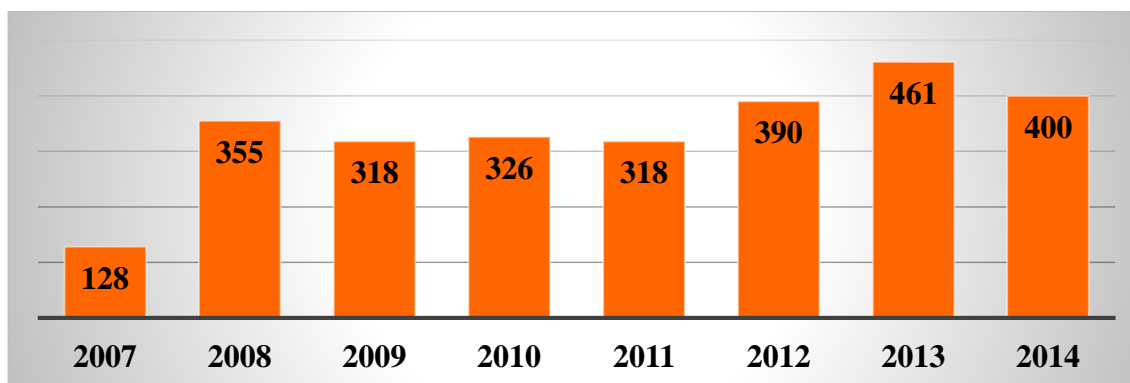

Graf č. 3: Počty zahájených šetření EVOP za období 2007 až 2014⁶⁹

Graf č. 4 znázorňuje počty ukončených stížností u evropského veřejného ochránce práv za období 2007 až 2014. Dle grafu lze posoudit, že veřejný ochránce ukončil za období 2012 až 2014 nejvíce případů. Některá šetření trvají i několik let, proto je vždy určitý nepoměr mezi zahájenými a ukončenými případy za jednotlivé roky.

Graf č. 4: Počty ukončených šetření EVOP za období 2007 až 2014⁷⁰

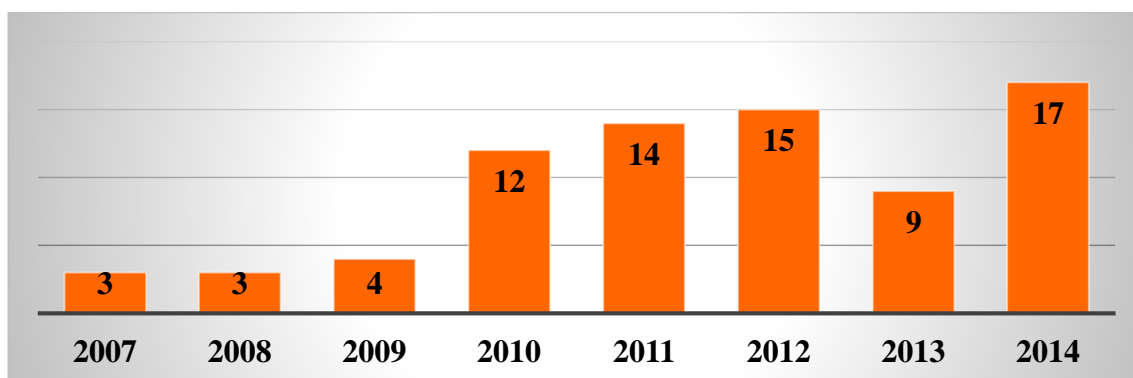

Graf č. 5 znázorňuje počty šetření z vlastního podnětu evropského veřejného ochránce práv za období 2007 až 2014. Dle grafu lze posoudit, že veřejný ochránce zahajuje šetření z vlastního podnětu ve velmi malém množství.

⁶⁹ Výroční zprávy za období 2007-2014. Štrasburk : Úřad pro publikace EU, 2014, [cit. 2016-04-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/activities/annualreports.faces>>, vlastní zpracování.

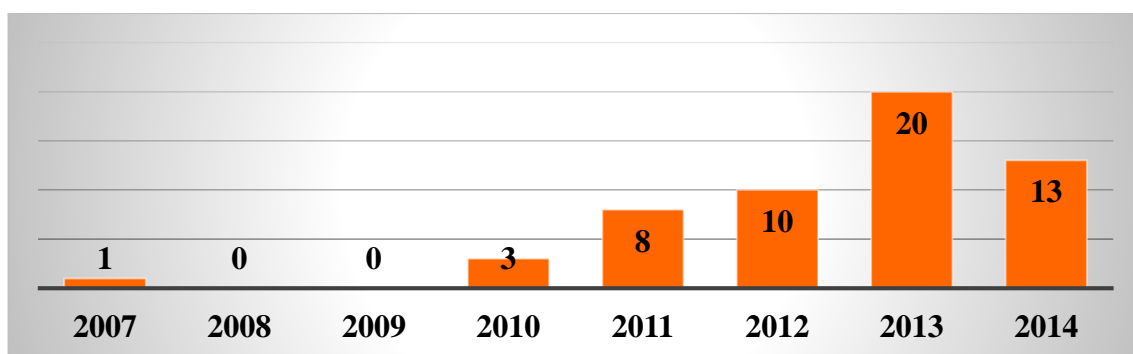
⁷⁰ Výroční zprávy za období 2007-2014. Štrasburk : Úřad pro publikace EU, 2014, [cit. 2016-04-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/activities/annualreports.faces>>, vlastní zpracování.

Graf č. 5: Počty šetření z vlastního podnětu EVOP za období 2007 až 2014⁷¹

Graf č. 6 znázorňuje počty uzavřených šetření z vlastního podnětu evropského veřejného ochránce práv za období 2007 až 2014. Dle grafu lze posoudit, že ukončených šetření z vlastního podnětu je ve velmi malém množství oproti uzavřeným stížnostem.

Graf č. 6: Počty uzavřených šetření z vlastního podnětu EVOP za období 2007 až 2014⁷²

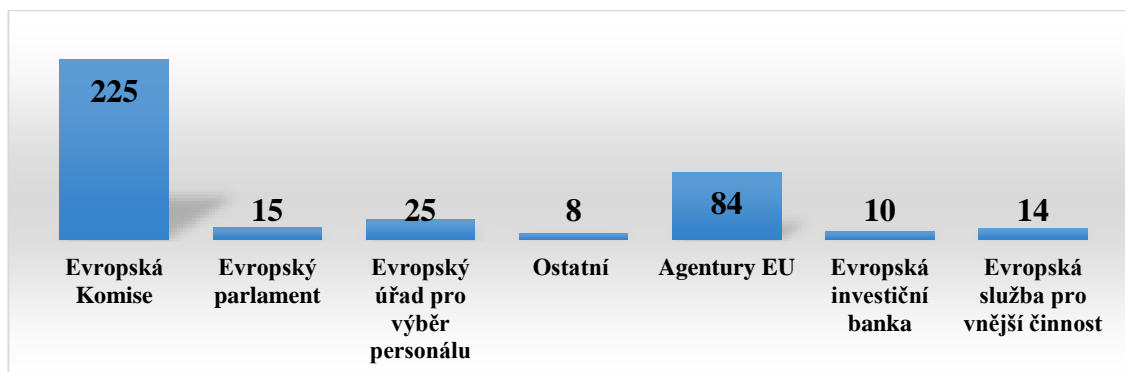

Graf č. 7 znázorňuje počty stížností na jednotlivé orgány a instituce Evropské unie. Z grafu lze vysledovat, že občané si u veřejného ochránce práv nejvíce stěžovali na Evropskou komisi, kdy za rok 2013 přišlo 225 stížností, dále přišly stížnosti na Agentury EU (84), Evropský úřad pro výběr personálu (25) a menší počty stížností na Evropský parlament (15), Evropskou službu pro vnější činnost (14), Evropskou investiční banku (10) a na ostatní orgány a instituce (8).

⁷¹ Výroční zprávy za období 2007-2014. Štrasburk : Úřad pro publikace EU, 2014, [cit. 2016-04-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/activities/annualreports.faces>>, vlastní zpracování.

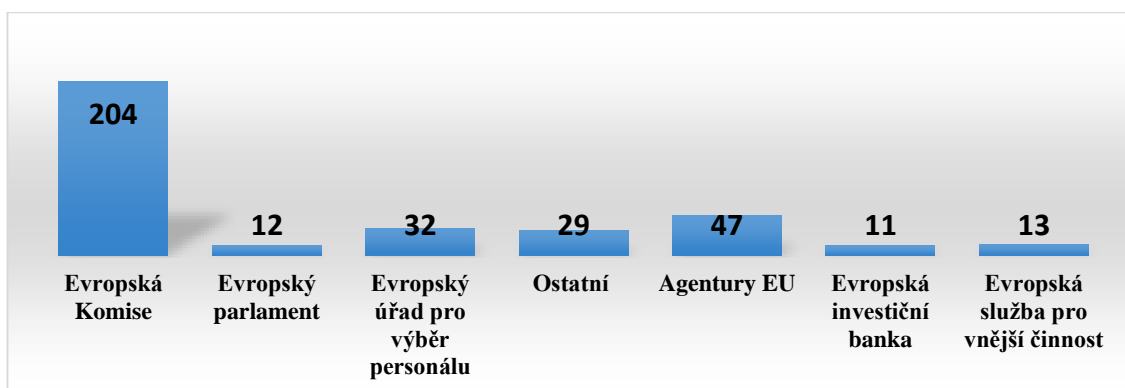
⁷² Výroční zprávy za období 2007-2014. Štrasburk : Úřad pro publikace EU, 2014, [cit. 2016-04-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/activities/annualreports.faces>>, vlastní zpracování.

Graf č. 7: Počty stížností na jednotlivé orgány a instituce EU za rok 2013⁷³

Graf č. 8 znázorňuje počty stížností na jednotlivé orgány a instituce Evropské unie. Z grafu lze vysledovat, že občané si u veřejného ochránce práv nejvíce stěžovali na Evropskou komisi, kdy za rok 2014 přišlo 204 stížností, na Agentury EU přišlo k euroombudsmanovi 47 stížností, třetí nejvyšší počet stížností byl adresován proti Evropskému úřadu pro výběr personálu (32), dále přišly stížnosti na Evropskou službu pro vnější činnost (13), Evropský parlament (12), Evropskou investiční banku (11) a na ostatní orgány a instituce celkem 29 stížností.

Graf č. 8: Počty stížností na jednotlivé orgány a instituce EU za rok 2014⁷⁴

Z výše uvedených grafů č. 7 a č. 8 lze vyčíst, že počet stížností na Evropskou komisi zaznamenal nepatrný pokles z počtu 225 stížností na počet 204 stížností, podobný pokles je zaznamenán i u Evropského parlamentu, kdy celkový počet z roku 2013 (15) klesl v roce 2014 na 12 stížností. Výrazný pokles stížností zaznamenal evropský ombudsman na Agentury Evropské unie, kdy v roce 2013 zaevidoval 84 stížností, zato v roce 2014 klesl počet na 47 stížností. Nepatrný pokles zaznamenal i u Evropské služby pro vnější činnost, kdy v roce 2013, kdy na ní bylo podáno

⁷³ O'REILLY, E. *Výroční zpráva 2013*. Štrasburk : Úřad pro publikace EU, 2014. s. 10.

⁷⁴ O'REILLY, E. *Výroční zpráva 2014*. Štrasburk : Úřad pro publikace EU, 2015. s. 21.

14 stížností, kdežto o rok později bylo stížností pouze 13. Nárůst naopak zaznamenal u Evropského úřadu pro výběr personálu, kdy v roce 2013 bylo evidováno 25 stížností, zato v roce 2014 byl počet o 7 stížností vyšší, tudíž evropský veřejný ochránce práv zaznamenal 32 stížností. Mírný nárůst je zaznamenán u Evropské investiční banky, kdy počet stížností vzrostl mezi roky 2013 až 2014 z 10 stížností na 11. Markantní nárůst je u ostatních orgánů a institucí, kdy za rok 2013 je evidováno 8 stížností, kdežto o rok později počet vzrostl na konečný počet 29 stížností.

6.2 Vybraný případ č. 1: Způsob, jakým Evropská komise nakládala se žádostmi o veřejný přístup k dokumentům týkajícím se transatlantického obchodního a investičního partnerství⁷⁵

Případ se týkal žádosti o přístup k dokumentům týkajícím se jednání o transatlantickém obchodním a investičním partnerství (dále jen „TTIP“). Komise zamítla žádost o přístup k některým dokumentům na základě ochrany mezinárodních vztahů a rozhodovacího procesu. Stěžovatel se obrátil na veřejného ochránce práv s námitkou, že Komise neodůvodnila výjimky, jichž se dovolávala, a svůj názor, že neexistuje žádný převažující veřejný zájem pro zpřístupnění požadovaných dokumentů. Dne 4. srpna 2014 přijala Komise stížnost dle Nařízení 1049/2001 od španělského občana kvůli přístupu k dokumentům, které se týkají TTIP. Zejména stěžovatel požádal o přístup ke konsolidovaným textům a návrhu textu následujících kapitol: (I) Energie a suroviny a (II) Finanční služby. Ve své odpovědi ze dne 13. srpna 2014 Komise určila 23 dokumentů, které spadají do oblasti působnosti této žádosti. Komise poskytla stěžovateli odkazy na tři dokumenty (již veřejných v té době) a odmítla přístup ke zbytku dokumentů s odvoláním na jednu z výjimek z Nařízení 1049/2001, kvůli ochraně mezinárodních vztahů. Dne 24. srpna 2014 si stěžovatel požádal o přezkum tohoto rozhodnutí. S odvoláním na rozsudek Soudního dvora ve věci C 350/12 P stěžovatel tvrdil, že výjimky uvedené v Nařízení 1049/2001 by měly být vykládány a používány restriktivně, a proto je potřeba objasnit Komisi způsob zpřístupnění dokumentů. Ve svém potvrzující rozhodnutí ze dne 30. září 2014, Komise zopakovala svůj postoj, že nemůže poskytnout přístup k požadovaným dokumentům. Dne 17. října 2014 podal nespokojený občan stížnost na Komisi k Evropskému veřejnému ochránci práv. Veřejný

---

⁷⁵ O'REILLY, E. *Transparency and public participation in relation to the Transatlantic Trade and Investment Partnership ('TTIP') negotiations* [online]. The European Ombudsman, 2015 [cit. 2016-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/cases/caseopened.faces/cs/54631/html.bookmark>>, vlastní zpracování a překlad.

ochránce práv zahájil šetření stížnosti. Ihned začalo vyšetřování, zda by měl být udělen úplný nebo částečný přístup k požadovaným dokumentům. Komise poskytla přístup k požadovaným dokumentům. V průběhu šetření veřejný ochránce práv obdržel stanovisko Komise o stížnosti a následné připomínky stěžovatele v reakci na stanovisko Komise. Veřejný ochránce práv také prohlédl spis Komise v této věci, včetně dokumentů, na které se vztahuje žádost o přístup. Při provádění šetření, veřejný ochránce práv vzal v úvahu argumenty a názory předložené stranami.

V projednávané věci se veřejný ochránce práv vyjádřil, že postup Komise byl standartní s ohledem na možnost, že zveřejnění dokumentů by ohrozilo vyjednávací pozici EU. Komise potvrdila, že úspěch jednání je do značné míry závislý na ochraně strategie a cílů jednotlivých stran a na udržení vzájemné důvěry mezi nimi. Kromě toho se Komise domnívala, že zpřístupnění dokumentů by mohlo oslabit pozici EU a to nejen pokud jde o současný proces TTIP vyjednávání, ale může to také negativně ovlivnit budoucí oboustranná jednání. Veřejný ochránce práv zhodnotil toto vysvětlení Komise jako rozumné a komplexní.

Ve svém závěrečném rozhodnutí veřejný ochránce práv uznal, že je třeba vytvořit prostředí, ve kterém jednání mohou být účinně provedeny. To znamená, že bude legitimní, v určitých bodech, aby určité informace a dokumenty důvěrné, například při určitých fázích jednání. Veřejný ochránce práv však také zdůraznil, že nezveřejnění dokumentů musí být řádně odůvodněno a že jakékoli výjimky na základní práva veřejnosti na přístup k dokumentům musí být vykládány restriktivně. Pokud jde o výjimku na mezinárodní vztahy, veřejný ochránce práv poukázal na to, že to neplatí jen proto, že předmět dokumentu se týká mezinárodních vztahů. Naopak, na základě obsahu tohoto dokumentu Komise musí prokázat, že jejich odhalení by mohlo narušit ochranu veřejného zájmu, pokud jde o mezinárodní vztahy.

Veřejný ochránce práv věc prošetřil a zjistil, že rozhodnutí Komise zamítnout přístup k požadovaným dokumentům bylo opodstatněné. Veřejný ochránce práv dále poznamenal, že obavy stěžovatele již důkladně prozkoumal ve svém šetření z vlastního podnětu, které se týkalo transparentnosti jednání o TTIP. Rozhodl se tedy případ uzavřít.

6.3 Vybraný případ č. 2: Náhrada výdajů vyniklých pochybením dodavatele⁷⁶

Věc se týkala uchazečky v otevřeném výběrovém řízení, které pořádal Evropský úřad pro výběr personálu (dále jen „EPSO“). Z důvodu pochybení dodavatele, který výběrové řízení EPSO pořádal v Portugalsku, musela uchazečka zbytečně cestovat z Porta do Lisabonu, aby se zúčastnila testů na počítači, které se ve skutečnosti ve stanovený den nekonaly. Když dodavatel následně stěžovatelce nezaplatil výdaje, které jí vznikly, obrátila se stěžovatelka na veřejného ochránce práv. Veřejný ochránce práv zaujal názor, že by bylo spravedlivé a rozumné, kdyby EPSO finančně kompenzovalo vzniklou ztrátu stěžovatelce. Dále institut euroombudsmana podal návrh na úhradu mzdy za jeden vynechaný pracovní den stěžovatelky, vzhledem k faktu, že EPSO uvedlo uchazeče o zaměstnání v omyl, dále institut přihlížel k nastalé ekonomické situaci Portugalska, která je značně obtížná pro jeho občany. Poté, co veřejný ochránce práv kontaktoval úřad EPSO, úřad souhlasil s uhrazením cestovních výdajů stěžovatelky. Odmítl jí nicméně poskytnout náhradu za to, že zbytečně zameškala jeden pracovní den. Po doporučení veřejného ochránce práv úřad EPSO následně souhlasil s tím, že odškodnění za ztrátu jednoho pracovního dne poskytne. Podle veřejného ochránce se úřad EPSO měl podívat na věci z širší perspektivy a sám měl usoudit, co bylo za daných okolností spravedlivé. Dne 30. června 2014 stěžovatelka poděkovala veřejnému ochránci práv k uspokojivému výsledku k její stížnosti. Veřejný ochránce práv se tedy rozhodl případ uzavřít.

6.4 Vybraný případ č. 3: Vyloučení z otevřeného výběrového řízení⁷⁷

Případ se týkal vyloučení stěžovatele z otevřeného výběrového řízení na základě hodnocení zkušeností označovaného jako „Talent Screener“. V návrhu na smírné řešení evropský veřejný ochránce práv vyzval Evropský úřad pro výběr personálu (EPSO), aby výběrovou komisi požádal o přezkum odpovědí stěžovatele a připustila jej do další fáze výběrového řízení, dojde-li k názoru, že stěžovatel dosáhl uspokojivé známky.

---

⁷⁶ O'REILLY, E. *Decision of the European Ombudsman closing the inquiry into complaint 901/2012/JF against the European Personnel Selection Office* [online]. The European Ombudsman, 2014 [cit. 2016-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/cases/decision.faces/cs/54645/html.bookmark>>, vlastní zpracování a překlad.

⁷⁷ O'REILLY, E. *Decision of the European Ombudsman closing the inquiry into complaint 514/2012/DK against the European Personnel Selection Office (EPSO)* [online]. The European Ombudsman, 2014 [cit. 2016-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/cases/decision.faces/cs/58055/html.bookmark>>, vlastní zpracování a překlad.

V roce 2011 se stěžovatel zúčastnil otevřeného výběrového řízení EPSO Informační a komunikační technologie (ICT). Stěžovatel byl vyloučen ze soutěže po první etapě Talent Screener, když nezískal potřebný počet bodů. Stěžovatel se poté obrátil na veřejného ochránce práv, zda bylo jeho vyřazení nespravedlivé. Dále uvedl, že byl vyřazen ze soutěže na základě odpovědí, jejichž správnost byla ověřena výběrovou komisí až v pozdějším stádiu. Veřejný ochránce práv zahájil šetření stížnosti. V průběhu šetření, veřejný ochránce práv obdržel stanovisko EPSO ke stížnosti. Stěžovatel na něj nepředložil žádné vyjádření. Po pečlivém zvážení argumentů stěžovatele a stanoviska úřadu EPSO o stížnosti, veřejný ochránce práv poznamenal, že hlavní stížností stěžovatele bylo to, že byl vyřazen ze soutěže po první etapě vyřazovací fáze Talent Screener, kdy nebyla ověřena správnost jeho odpovědí výběrovou komisí. V projednávané věci, výběrová komise nastavila potřebný počet bodů pro vstup do druhé etapy Talent Screener na 16 (z celkového počtu 18) bodů. Stěžovatel získal skóre 15 bodů v první fázi Talent Screener. Kdyby jeho žádost byla zkoumána výběrovou komisí a on následně získal maximální počet bodů za každou otázku, mohl získat dostatečný počet bodů k postupu do dalšího kola. Za těchto okolností veřejný ochránce práv došel k závěru, že úřadu EPSO se nepodařilo zjistit po první etapě Talent Screener správnost odpovědí všech kandidátů. S ohledem na výše uvedené skutečnosti a v souladu s posláním veřejného ochránce práv usilovat o spravedlivé výsledky stížností, které uspokojí jak stěžovatele, tak dotyčný orgán, podal návrh na smírné řešení. Při zjištění údajného nekalého vyloučení na základě odpovědí uvedených v Talent Screener by mohl úřad EPSO požadovat po výběrové komisí přezkoumání všech odpovědí stěžovatele a v případě pochybení výběrové komise dodatečně přiznat oprávněný počet získaných bodů a připustit stěžovatele do další fáze soutěže. Ve své odpovědi EPSO přijal návrh veřejného ochránce práv na smírné řešení a uvedl, že bude požadovat od výběrové komise přezkoumání odpovědí stěžovatele v detailu. Veřejný ochránce práv uvítal praktický a konstruktivní přístup EPSO k tomuto případu a svůj závazek k přijetí stejného přístupu v budoucích podobných případech. Úřad EPSO návrh veřejného ochránce práv přijal a zavázal se požádat výběrovou komisí, aby odpovědi stěžovatele posoudila.

6.5 Příklad č. 4: Rozhodnutí o postupech Evropské komise při povolování přípravků na ochranu rostlin (pesticidů) a jejich uvádění na trh⁷⁸

Stěžovatel, síť Pesticide Action Network Europe, tvrdil, že postupy Evropské komise při schvalování účinných látek pro přípravky na ochranu rostlin (pesticidy) v EU nejsou v některých případech bezpečné či nejsou v souladu s příslušnými právními předpisy. Veřejný ochránce práv provedl šetření postupů Komise. Úřad ombudsmana se zabýval schváleními účinných látek ze strany Komise, přičemž si současně vyžádal údaje podporující tato schválení, dále se zabýval schváleními deseti konkrétních účinných látek z hlediska výhrad Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA). Institut euroombudsmana prověřil i způsob, jakým Komise uplatňuje opatření k snížení rizik, např. kontrolami prováděnými v členských státech.

V červnu 2015 veřejný ochránce práv navrhla Komisi řešení v této věci. Při navrhování řešení se veřejný ochránce práv domníval, že Komise, jejímž úkolem je zajistit, aby účinné látky, které schvaluje, neměly škodlivý účinek na lidské zdraví, zdraví zvířat nebo životní prostředí, je možná příliš benevolentní ve svých postupech a dostatečně nezohledňuje zásadu předběžné opatrnosti. Veřejný ochránce práv tudíž předložil několik návrhů zaměřených na zlepšení postupů Komise, aby se zajistila účinná ochrana lidského zdraví, zdraví zvířat a životního prostředí v EU. V průběhu šetření, veřejný ochránce práv obdržel stanovisko Komise o stížnosti a následně připomínky stěžovatele v reakci na stanovisku Komise. Veřejný ochránce práv učinil další šetření a obdržel další odpověď od Komise a připomínky stěžovatele. Veřejný ochránce práv předložil dne 16. června 2015 návrh na řešení Komisi, na který odpověděla dne 20. října 2015. Stěžovatel zaslal své vyjádření k odpovědi Komise dne 9. listopadu 2015. Při provádění šetření, veřejný ochránce práv vzal v úvahu argumenty a názory předložené stranami. Po důkladné analýze veřejný ochránce práv doporučil Komisi udělit schválení. Zároveň však přiznal, že nemůže stoprocentně potvrdit, zda účinná látka nemá žádné škodlivé účinky na zdraví lidí a zvířat nebo pro životní prostředí. Veřejný ochránce práv si nemyslel, že prostor pro uvážení Komise při definování podmínek a požadavků by mohl vést k takovému extenzivního výkladu.

---

⁷⁸ O'REILLY, E. *Decision in case 12/2013/MDC on the practices of the European Commission regarding the authorisation and placing on the market of plant protection products (pesticides)* [online]. The European Ombudsman, 2016 [cit. 2016-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/cases/decision.faces/cs/64069/html.bookmark>>, vlastní zpracování a překlad.

Veřejný ochránce práv konstatoval, že Komise ve velké míře přijala jeho návrhy řešení. Vzhledem k tomu, že provádění návrhů nezbytně vyžaduje určitý čas, není do budoucna možné dohlížet, zda se Komise návrhy opravdu řídí. Tuto skutečnost lze ověřit pouze v případě, že Komise bude veřejného ochránce práv informovat o krocích, které podnikla s cílem tyto návrhy realizovat. Veřejný ochránce práv tudíž Komisi požádal, aby mu do dvou let od přijetí tohoto rozhodnutí předložila zprávu zahrnující řadu konkrétních bodů.

6.6 Případ č. 5: Protiprávní navrácení finančních prostředků na projekt financovaný EU⁷⁹

Stěžovatel, charitativní organizace, obdržel platby předběžného financování ve výši 73 943,06 eur v rámci projektu financovaného EU. 22. února 2012, stěžovatel předložil svou závěrečnou zprávu projektu pro agenturu. Dne 30. května 2012, agentura odmítla závěrečnou zprávu a požadovala úplné vrácení částky předběžného financování. Dne 4. ledna 2013 stěžovatel zaplatil agentuře požadovanou částku. Dne 11. září 2013 předložil veřejný ochránce práv návrh na smírné řešení a vyzval agenturu, aby ho akceptovat, protože nebyla oprávněna odmítnout závěrečnou zprávu. Veřejný ochránce práv vyzval agenturu, aby zrušila její inkasní příkaz a navrátila zpět získanou částku charitativní organizaci. Kromě toho byla agentura vyzvána, aby zahájila jednání se stěžovatelem za účelem určení hodnoty zůstatku, který má být zaplacen stěžovateli.

Vzhledem k tomu, že agentura odmítla přijmout návrh veřejného ochránce práv na smírné řešení, veřejný ochránce práv se rozhodnul učinit další návrh na smírné řešení dne 27. června 2014 a opětovně vyzval agenturu, aby přehodnotila svůj postoj. Ve své odpovědi na druhý návrh veřejného ochránce práv na smírné řešení agentura nesouhlasila s právní analýzou veřejného ochránce práv, nicméně přijala návrh na smírné řešení a uznala a zavázala zaplatit stěžovateli 49 467,21 EUR jako konečnou výši grantu pro celý projekt. Dne 28. října 2014 stěžovatel předložil své vyjádření. Charitativní organizace uvítala přijetí návrhu veřejného ochránce na smírné řešení a poděkovala úřadu veřejného ochránce práv za jejich pomoc. Veřejný ochránce práv uvítal rozhodnutí agentury přijmout její návrh na smírné řešení. Vzhledem k tomu,

---

⁷⁹ O'REILLY, E. *Decision of the European Ombudsman closing the inquiry into complaint 108/2013/JN against the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency* [online]. The European Ombudsman, 2014 [cit. 2016-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/cases/decision.faces/cs/58475/html.bookmark>>, vlastní zpracování a překlad.

stěžovatel byl spokojen s výsledkem šetření, veřejný ochránce práv se rozhodnul případ uzavřít.

6.7 Případ č. 6: Neověření pravidel způsobilosti týkajících se původu při udělování veřejné zakázky⁸⁰

V roce 2011 stěžovatel požádal o zakázku EU, týkající se dodávky stavebního materiálu a stavebních prací v Turecku. Výběrové řízení bylo zpracováno tureckým zadavatelem. Pouze produkty evropského původu nebo pocházejících z jiných určených zemí byly způsobilé v rámci výběrového řízení. V průběhu výběrového řízení stěžovatel informoval veřejného zadavatele, že jeden z uchazečů, Společnost X, byla ve skutečnosti evropský distributor amerických produktů. Vzhledem k tomu, že USA nebyly na seznamu možných kandidátů pro dodání služeb, požádal stěžovatel zadavatele, aby zamítnul Společnost X jako možného kandidáta ve výběrovém řízení. Stěžovatel uvedl, že Společnost X nemá výrobní závod v Evropě, což ji plně vylučuje z výběrového řízení. Stěžovatel dále poukázal na to, že v předchozím výběrovém řízení EU byla Společnost X ze stejného důvodu vyřazena. Také zmínil, že osvědčení o původu vydané národními obchodními komorami nemůže představovat spolehlivý doklad o původu příslušných výrobků. Po všech protestech zadavatel udělil ve výběrovém řízení zakázku Společnosti X. Stěžovatel zpochybnil toto rozhodnutí a zopakoval své obavy, zejména, že v minulosti Společnost X byla diskvalifikována kvůli neposkytnutí kvalitních produktů.

Zadavatel informoval stěžovatele, že vzal v úvahu jeho obavy týkající se původu zboží, a proto požádal o dodatečné informace Společnost X. Po objasnění některých bodů zadavatel zjistil, že neexistuje žádný rozdíl v dodávaných službách, pokud jde o Společnost X a její zboží. Zadavatel překontroloval dokumentaci o původu zboží. Delegation EU v Turecku také zkoumala předložené spisy k předběžné kontrole a nezjistila žádné nesrovnalosti.

Veřejný ochránce práv zahájil šetření na základě tvrzení stěžovatele, protože delegaci se nepodařilo objasnit opatření, která byla přijata před uzavřením výběrového řízení. Dále se nepodařilo dostatečně prověřit podložené podezření stěžovatele ohledně

---

⁸⁰ O'REILLY, E. *Decision of the European Ombudsman closing the inquiry into complaint 1091/2012/(AN)(RT)AN against the European Commission* [online]. The European Ombudsman, 2014 [cit. 2016-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/cases/decision.faces/cs/56364/html.bookmark>>, vlastní zpracování a překlad.

skutečného původu nabízeného materiálu. Dle evropského ombudsmana se zadavateli nepodařilo dostatečně odpovědět na obavy stěžovatele ohledně důkazního osvědčení původu zboží. Veřejný ochránce práv požadoval a později i obdržel stanovisko Komise k výše uvedeným obviněním. Odpovědi Komise na další dotazy veřejného ochránce práv byly předány stěžovateli pro další připomínky. Ombudsman důkladně posoudil obvinění, neboť mohlo dojít k situaci, že by výběrové řízení vyhrála společnost s potencionálně nezpůsobilým zbožím bez řádného ověření. Ombudsman poté zhodnotil kritéria, která se týkala mechanismů kontroly vyslané delegace. Ochránce práv bral v úvahu argumenty a názory, které předložily obě strany. Komise následně dodala, že před uzavřením smlouvy, s ohledem na obavy stěžovatele, zadavatel požadoval vysvětlení od Společnosti X. Delegace tedy pozastavila zadání zakázky, dokud nebylo poskytnuto uspokojivé vysvětlení. Ve své odpovědi Společnost X uvedla, že má výrobní závod v Německu, a proto není problém dodat zboží s osvědčením o původu. Kromě toho americký výrobce zboží potvrdil, že zboží, které se stalo předmětem výběrového řízení, by bylo distribuováno s průkazem, který by označoval EU jako místo původu. Na základě tohoto tvrzení, delegace schválila udělení zakázky Společnosti X. Komise dále vysvětlila, že v rámci decentralizovaného řízení akcí EU je na vnitrostátních orgánech, aby zajistily řádná řízení z finančních prostředků EU. Podle judikatury EU, rozhodnutí o udělení smluv zůstane v kompetenci národních zadavatelů. Jediným účelem předběžné kontroly delegace bylo stanovit, zda se daný projekt bude financovat z prostředků Evropské unie. Delegace rovněž požadovala od zadavatele provedení další kontroly od Vídeňské hospodářské komory. Ta následně potvrdila, že všechny certifikáty jsou pravé a že byly vyrobeny v souladu s pravidly a předpisy. Komise dospěla k závěru, že samotný zadavatel získal uspokojivé potvrzení o pravosti původu a kvalitě dodávky zboží. Jejich kontroly nepotvrdily tvrzení stěžovatele. Komise tedy předpokládala, že původ zboží byl náležitě vyšetřen v souladu s platnými pravidly, a proto neexistují žádné důvody domnívat se, že zboží je nezpůsobilé. Stěžovatel si po celém šetření nadále trval na svém názoru. Veřejný ochránce práv vzal na vědomí, že podle judikatury Unie má zadavatel široký prostor pro uvážení a posouzení ve výběrovém řízení. Ovšem musí být dodrženy předem stanovené podmínky o zadání zakázky na základě výběrového řízení. Přezkum veřejného ochránce práv v těchto věcech byl proto omezen na ověření, zda nedošlo k vážnému a zjevně nesprávnému posouzení.

6.8 Příklad č. 7: Zamítnutí žádostí o funkci volebního pozorovatele⁸¹

Věc se týkala opakovaného zamítnutí žádostí stěžovatele o funkci volebního pozorovatele v rámci volebních pozorovatelských misí EU. Veřejný ochránce práv věc přezkoumal a zjistil, že Komise porušila svoji povinnost uvést důvody pro své rozhodnutí. Veřejný ochránce práv nicméně nenašel žádné důkazy o tom, že by se stěžovatelem bylo nespravedlivě zacházeno nebo že by byl diskriminován. Učinil tedy čtyři další poznámky s cílem zlepšit některé aspekty výběru volebních pozorovatelů. Tyto poznámky se zaměřují na zvyšování transparentnosti výběrového řízení a posílení záruk proti svévolným rozhodnutím.

Stěžovatel se zúčastnil několika volebních pozorovatelských misí EU. Jeho výkon v poslední misi byl negativně hodnocen. Následně byl stěžovatel zvolen svým státem jako dlouhodobý pozorovatel pro různé mise. Komise však odmítla jeho možné angažování. Při každé příležitosti byl zaslán e-mail s oznámením, že výběrové řízení bylo ukončeno s negativním výsledkem pro jeho osobu. Každý e-mail obsahoval následující instrukce: „Prosím, neodpovídejte na tuto zprávu. Pro další informace se obraťte na webové stránky: [Http://ec.europa.eu/europeaid/where/worldwide/electoral-support/how-...HEAD=doj_tobecome-an-observer_en.htm](http://ec.europa.eu/europeaid/where/worldwide/electoral-support/how-...HEAD=doj_tobecome-an-observer_en.htm) nebo se obraťte na zástupce svého členského státu.“ Dne 3. září 2013 se stěžovatel obrátil na evropského veřejného ochránce práv.

Veřejný ochránce práv začal prověřovat důvody pro zamítnutí žádosti stěžovatele, proto se ombudsman domníval, že by Komise měla vysvětlit své stanovisko. Dále ombudsman usoudil, že zamítnutí jeho žádosti bylo nespravedlivé. Komise neměla systematicky zamítnout jeho žádosti, protože nebyla porušena kritéria pro výběr. Veřejný ochránce práv obdržel v průběhu šetření stanovisko Komise o stížnosti a následně připomínky stěžovatele v reakci na stanovisku Komise. Ombudsman vzal při šetření v úvahu argumenty a připomínky obou zúčastněných stran. Poté se veřejný ochránce práv zaměřil na procesní náležitosti a odůvodnění Komise ve věcné otázce spravedlnosti. Stěžovatel potvrdil, že Komise neuvédla důvody pro zamítnutí jeho žádosti. Ve svém stanovisku Komise vysvětlila, že stejně jako ostatní žadatelé, obdržel stěžovatel standardní e-mail informující ho, že nebyl vybrán. Zpravidla se výběrové

---

⁸¹ O'REILLY, E. *Decision of the European Ombudsman closing the inquiry into complaint 1688/2013/JN against the European Commission* [online]. The European Ombudsman, 2014 [cit. 2016-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/cases/decision.faces/cs/54657/html.bookmark>>, vlastní zpracování a překlad.

řízení končí tímto způsobem. Všichni kandidáti jsou vždy informováni, zda byli vybráni. Podrobnosti o důvodech jejich nevybrání nejsou uvedeny, vzhledem k tomu, že řízení výběrové komise jsou důvěrné. Nicméně by bylo možné, aby kandidáti byli informováni o důvodech jejich odmítnutí prostřednictvím kontaktních míst a prostřednictvím schránky zřízené Komisí.

Kromě toho Komise vysvětlila, že žádosti stěžovatele byly zamítnuty s přihlédnutím do jeho životopisu a dosavadní posudky jej neřadily mezi nejlepší kandidáty. Vzhledem k velkému počtu uchazečů ani splnění kritérií pro možný výběr nezaručuje automatický výběr. Ačkoli negativní posudek nepřisuzuje uchazeči velké naděje, konečné rozhodnutí má výběrová komise. Veřejný ochránce práv poznamenal, že Komise přiznala, že stěžovateli nebyly sděleny důvody zamítnutí jeho žádosti. Veřejný ochránce práv zdůraznil, že v souladu s článkem 41 Listiny základních práv Evropské unie, správa EU je povinna uvést důvody svého rozhodnutí. Ombudsman se rozhodl celý případ ukončit s doporučením pro Komisi, aby v budoucnu poskytovala uchazečům dostatek informací o důvodech jejich zamítnutí ve výběrovém řízení.

7 Analýza výsledků dotazníkového šetření

Tato kapitola bakalářské práce se zabývá rozbořem jednotlivých otázek v dotazníkovém šetření, které autor realizoval za účelem výzkumu, který je zaměřený na evropského veřejného ochránce práv.

Výzkum byl prováděn v oblasti bydliště autora od 28. března 2016 do 10. dubna 2016 v tištěné formě. Cílem tohoto dotazníkového šetření bylo zjistit povědomí veřejnosti o znalostech institutu evropského veřejného ochránce práv. K vyhodnocení dotazníkového šetření slouží 168 vyplněných dotazníků. Vyhodnocené výsledky dotazníků jsou zpracovány v grafech. Dotazníkové šetření zahrnuje celkem 14 otázek. Z toho se jedná o 12 povinných otázek a dvě nepovinné otázky. Před provedením dotazníkového šetření byly stanoveny tři hypotézy.

Stanovené hypotézy k výzkumu

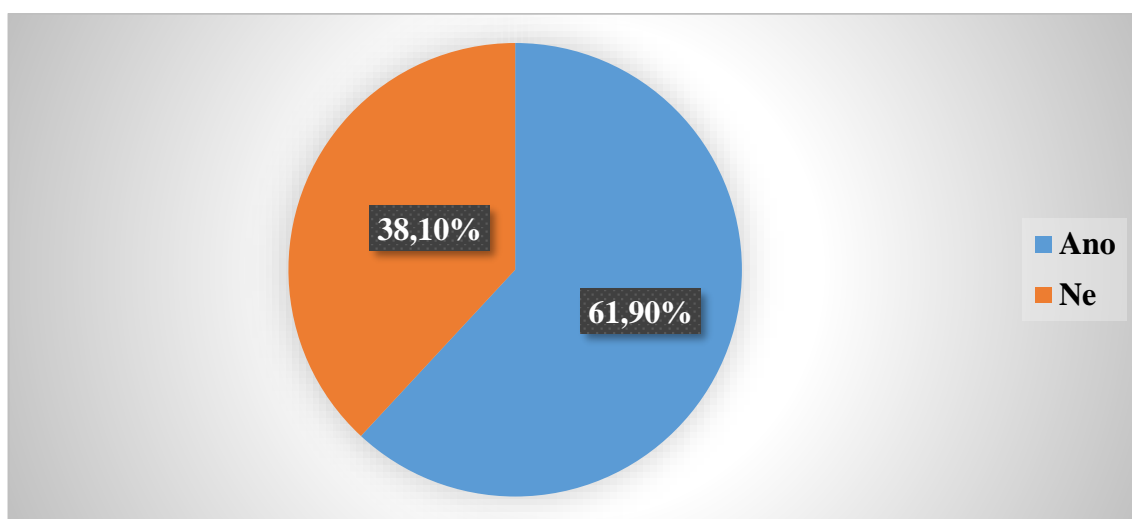
- **Hypotéza č. 1** – Většina dotazovaných respondentů má povědomí o institutu evropského veřejného ochránce práv a jeho činnosti.
- **Hypotéza č. 2** – Většina dotazovaných respondentů si myslí, že institut evropského veřejného ochránce práv je důležitý a potřebný pro ochranu práv občanů Evropské unie.
- **Hypotéza č. 3** – Většina dotazovaných respondentů nevyužila pomoci evropského veřejného ochránce práv.

7.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Otázka č. 1: Setkal/a jste se někdy s termínem evropský veřejný ochránce práv?

Evropská unie má mnoho orgánů a institucí. Jednou z nich je i evropský veřejný ochránce práv. První otázka měla zjistit, zda respondenti mají povědomí o tomto institutu. 61,90 % dotázaných respondentů uvedlo, že se s tímto termínem již setkala, kdežto zbylých 38,10 % respondentů naopak ne. Z procentuálního vyhodnocení této otázky vyplývá, že většina respondentů se s termínem evropský veřejný ochránce práv setkala.

Graf č. 9: Setkal/a jste se někdy s termínem evropský veřejný ochránce práv?⁸²

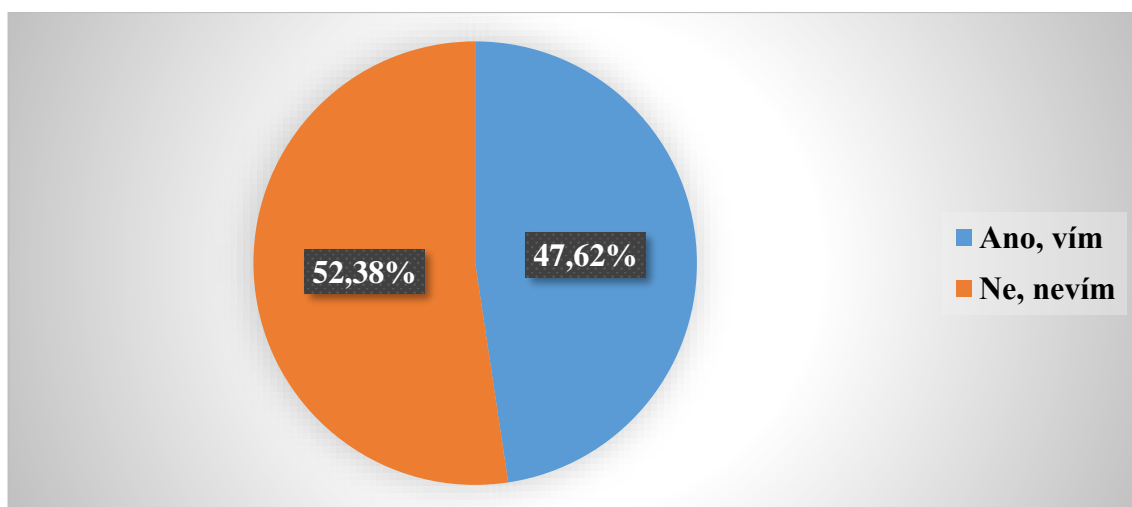

Otázka č. 2: Víte, jakou problematikou se tento institut zabývá?

Evropský veřejný ochránce práv je institut, který se zastává práv občanů Evropské unie, pokud jsou porušena jinými orgány a instituty Evropské unie. Tato otázka měla zjistit, zda oslovení respondenti znají význam a pracovní náplň tohoto institutu. 47,62 % respondentů v této otázce uvedlo, že je s problematikou evropského veřejného ochránce práv seznámeno, zatímco větší polovina (52,38 %) dotázaných problematiku tohoto institutu nezná. Dle autora je tento výsledek nepřekvapující, vzhledem k většinovému euroskepticismu a nezájmu o orgány a instituce Evropské unie ze strany občanů České republiky.

⁸² Vlastní výzkum.

Graf č. 10: Víte, jakou problematikou se tento institut zabývá?⁸³

Otázka č. 3: Kde jste se s tímto termínem setkal/a?

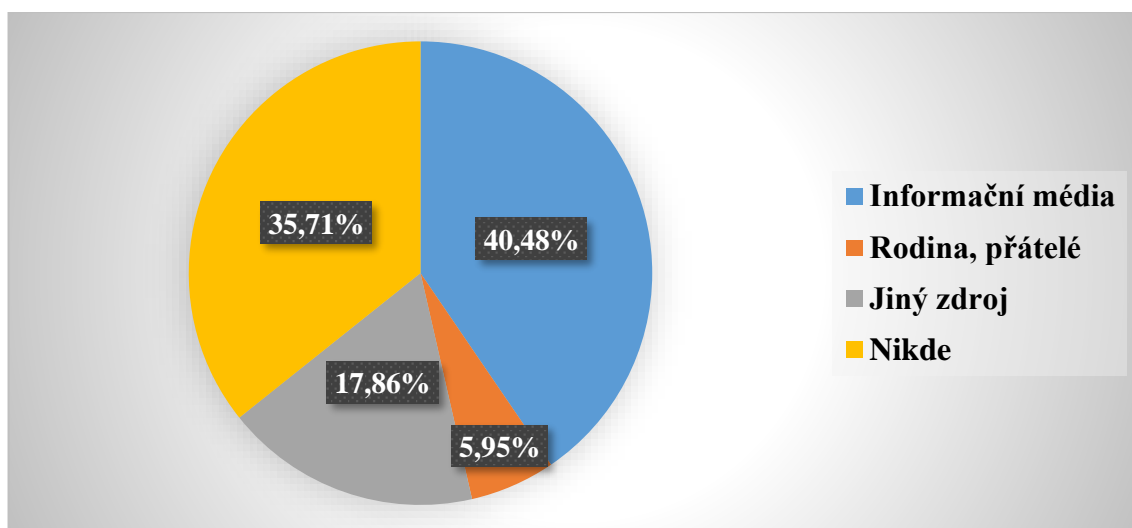
Tato otázka měla zjistit, z jakého informačního zdroje se respondenti setkali s termínem evropský veřejný ochránce práv. Dle očekávání autora se nejvíce respondentů (40,48 %) s tímto termínem setkala v informačních médiích, jako jsou internet, televizní a rádiové stanice a tisk. 35,7 % dotázaných odpovědělo, že s tímto termínem nikdy neseťkalo, 5,95 % respondentů uvádí jako zdroj rodinu a přátele a zbylých 17,86 % dotázaných uvedlo odpověď jiný zdroj, kde jej následně doplnilo do řádku k tomu určenému. Zde byly jako odpovědi nejčastěji doplněny vzdělávací instituty a zaměstnání. Tento výsledek autora nepřekvapil, neboť v současné době jsou nepřekonatelnými fenomény v šíření informací média, ať už se jedná o internet, televizní a rádiové stanice, či jiné druhy médií. Termín evropský veřejný ochránce práv je zmiňován i ve školských zařízeních, což je dle autora výrazný posun k šíření celkového povědomí o tomto institutu.

---

⁸³ Vlastní výzkum.

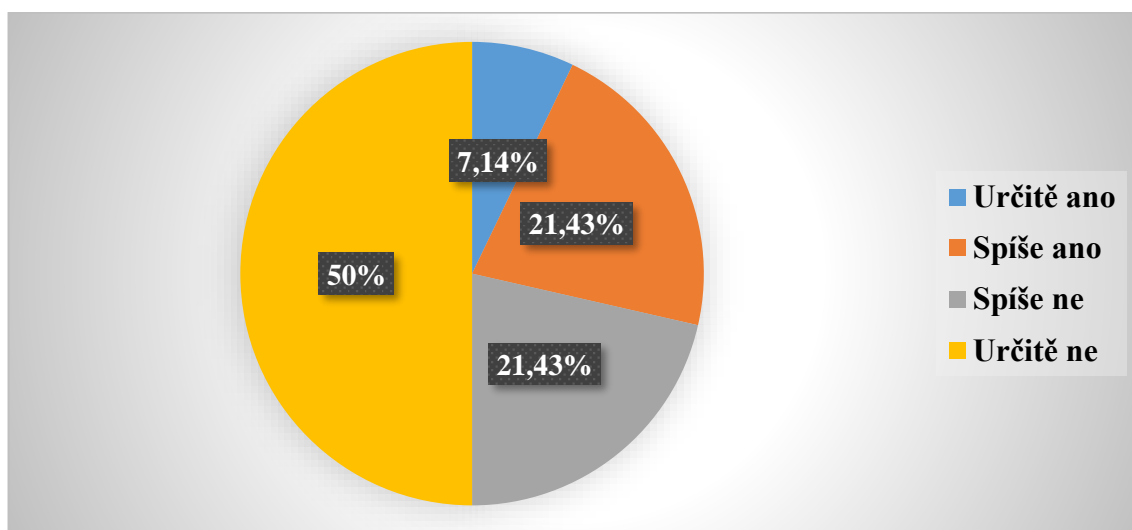
Graf č. 11: Kde jste se s tímto termínem setkal/a?⁸⁴

Otázka č. 4: Víte, jak v případě potřeby tento institut kontaktovat?

Polovina dotázaných respondentů (50 %) neví, jak by se v případě potřeby kontaktovala tento institut. 21,43 % uvedlo, že spíše neví, jak kontaktovat evropského veřejného ochránce práv, stejný počet respondentů (21,43 %) naopak uvádí, že spíše vědí, jak kontaktovat evropského ombudsmana. Nejméně dotázaných (7,14 %) zcela jistě ví, jak požádat o pomoc u tohoto institutu. Dle autora by měl institut evropského veřejného ochránce práv více zapracovat na prezentaci svých služeb v nejširší veřejnosti, čímž by výrazně přispěl k většímu zájmu občanů Evropské unie o tento institut a jeho následné kontaktování.

Graf č. 12: Víte, jak v případě potřeby tento institut kontaktovat?⁸⁵

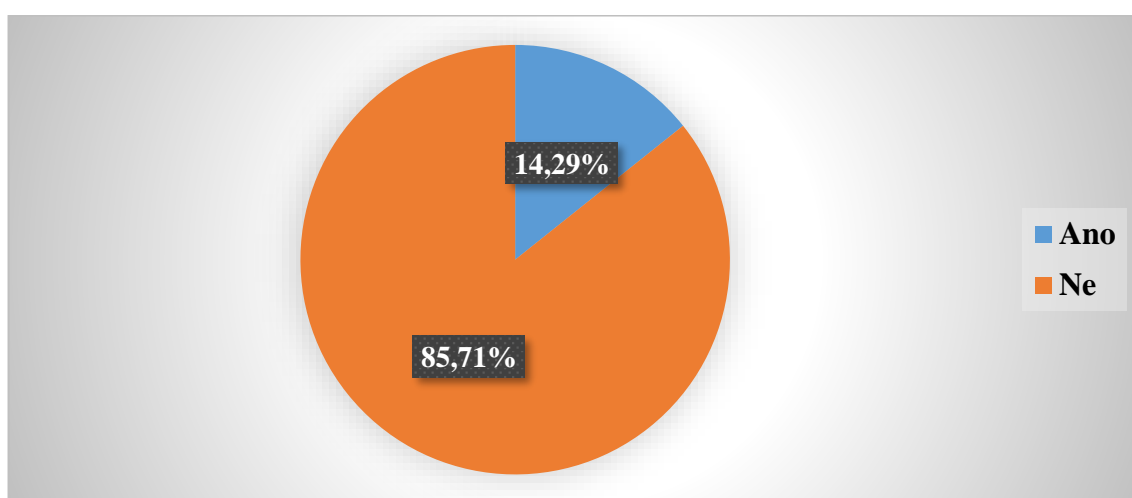
⁸⁴ Vlastní výzkum.

⁸⁵ Vlastní výzkum.

Otázka č. 5: Znáte jméno aktuálního evropského veřejného ochránce práv?

Většina respondentů (85,71 %) nezná jméno evropského veřejného ochránce práv, pouze 14,29 % zná dotázaných evropskou ombudsmanku Emily O'Reilly. Dle vyhodnocení této, ale i předešlých otázek je patrné, že ačkoli je evropský veřejný ochránce práv důležitou institucionální součástí celého systému, není dostatečně medializován, a tudíž jeho působnost a jméno hlavního zástupce tohoto institutu většině oslovených respondentů není známo.

Graf č. 13: Znáte jméno aktuálního evropského ochránce práv?⁸⁶

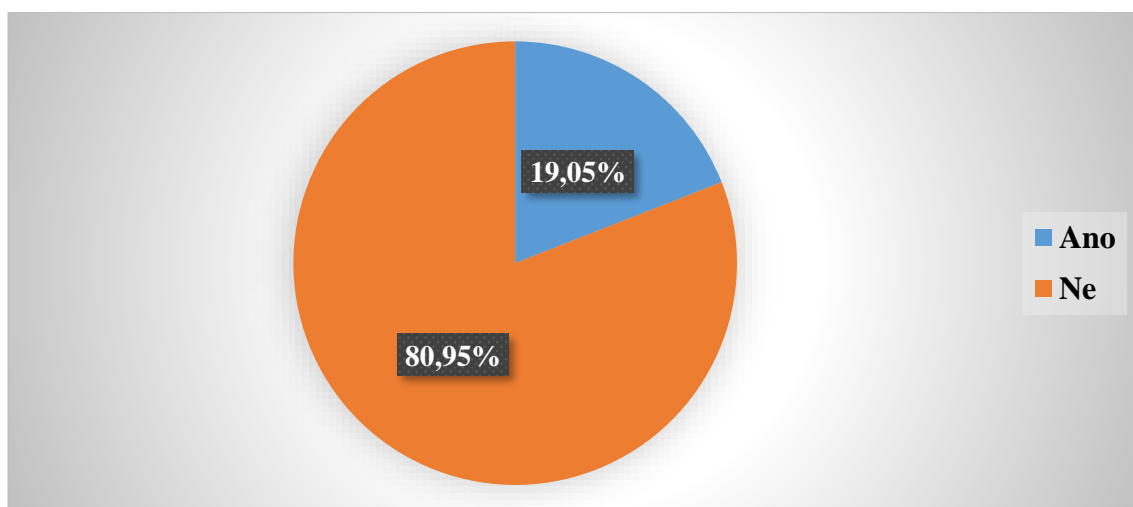

Otázka č. 6: Víte, kde sídlí evropský veřejný ochránce práv?

Většina respondentů (80,95 %) nezná sídlo evropského veřejného ochránce práv, pouze 19,05 % jeho sídlo zná. Autor se domnívá, že lze tuto nevědomost částečně přisoudit roztroušenému uspořádání sídel orgánů a institucí Evropské unie. Z toho se dá odvodit, že většina občanů si instinktivně myslí, že všechny orgány Evropské unie sídlí v Bruselu. Dotazovaní respondenti často doplňovali jako sídlo evropského veřejného ochránce právě Brusel, kdežto správná odpověď je Štrasburk.

⁸⁶ Vlastní výzkum.

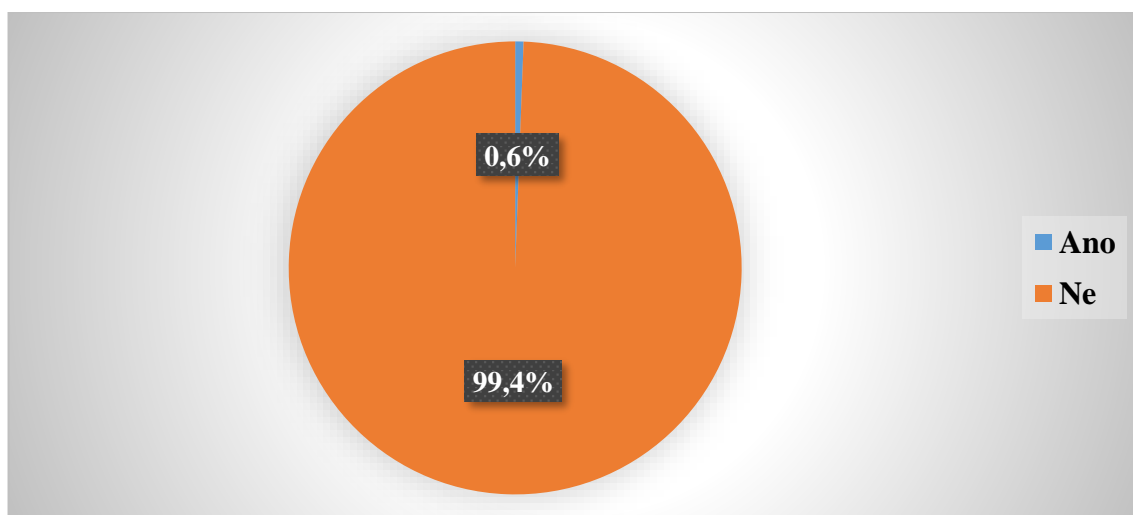
Graf č. 14: Víte, kde sídlí evropský veřejný ochránce práv?⁸⁷

Otázka č. 7: Uvažoval/a jste někdy o pomoci evropského veřejného ochránce práv?

Téměř všichni respondenti (99,4 %) nikdy neuvažovali o pomoci od evropského veřejného ochránce práv. Pouze jediný respondent (0,6 %) uvažoval o pomoci od tohoto institutu. Tento výsledek poukazuje na fakt, že drtivá dotázaných respondentů nikdy neměla problém s žádným orgánem Evropské unie, a proto ani neuvažovala o případné pomoci.

Graf č. 15: Uvažoval/a jste někdy o pomoci evropského veřejného ochránce práv?⁸⁸

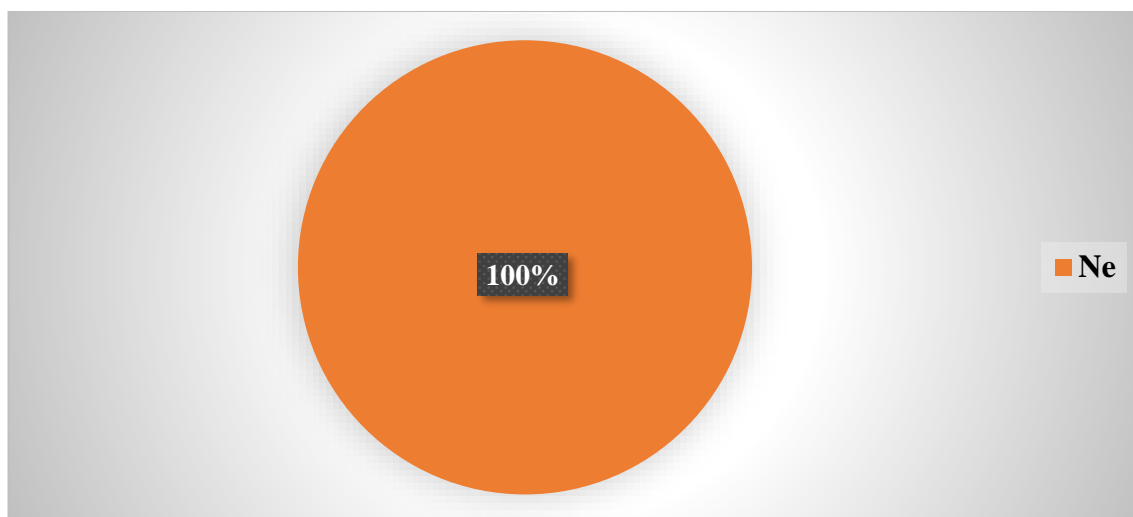
⁸⁷ Vlastní výzkum.

⁸⁸ Vlastní výzkum.

Otázka č. 8: Využil/a jste někdy pomoc evropského veřejného ochránce práv?

Tato otázka částečně navazuje na tu předchozí otázku č. 7. Žádný z dotazovaných respondentů nikdy nevyužil pomoci evropského veřejného ochránce práv.

Graf č. 16: Využil/a jste někdy pomoc evropského veřejného ochránce práv?⁸⁹

Otázka č. 9: Pokud ano, byla Vaše stížnost vyhodnocena jako oprávněná?

Otázka č. 9 byla brána jako nepovinná, respondenti na ní mohli odpovědět pouze v případě, že v předchozí otázce č. 8 odpověděli kladně. Vzhledem k faktu, že 100 % respondentů odpovědělo záporně, nebyla tato otázka zpracována a vyhodnocena.

Otázka č. 10: Pokud ano, pomohl Vám tento institut vyřešit Váš problém?

Otázka č. 10 byla brána jako nepovinná, respondenti na ní mohli odpovědět pouze v případě, že v otázce č. 8 odpověděli kladně. Vzhledem k faktu, že 100 % respondentů odpovědělo záporně, nebyla tato otázka zpracována a vyhodnocena.

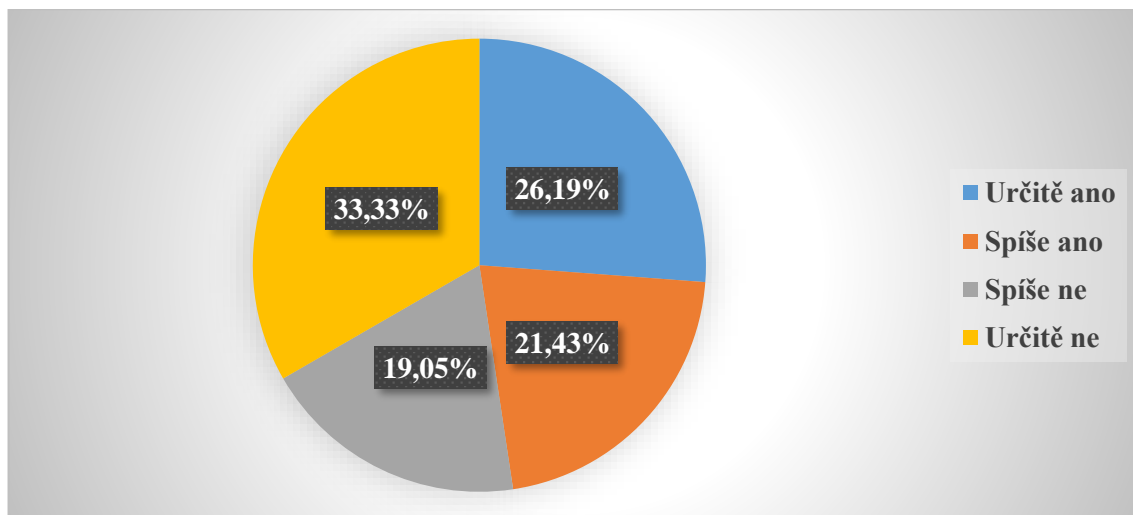
---

⁸⁹ Vlastní výzkum.

Otázka č. 11: Myslíte si, že je institut evropského veřejného ochránce práv v současné Evropské unii potřebný?

Tuto otázku považuje autor jako jednu z nejdůležitějších v celém dotazníkovém šetření. Otázka zkoumá jejich osobní postoj k evropskému veřejnému ochránci. 33,33 % respondentů uvedlo, že institut evropského veřejného ochránce práv není v současné době potřebný, 19,05 % dotazovaných si myslí, že tento institut spíše není potřebný. 21,43 % si naopak myslí, že je spíše potřebný a 26,19 % plně souhlasí s fungováním této instituce. Ačkoli je výsledek velmi těsný, většina dotázaných respondentů nepovažuje tento institut za důležitý a potřebný. Autor je opačného názoru, neboť si myslí, že evropský veřejný ochránce práv je potřebný, byl již v mnoha případech využit a pomohl mnoha jedincům, popřípadě společnostem při nápravě nesprávného postupu orgánem Evropské unie. Dále si autor myslí, že tento institut má veliký potenciál do budoucna a občané Evropské unie mají nějaký způsob, jak efektivně bránit, popřípadě vymáhat svá práva.

Graf č. 17: Myslíte si, že je institut evropského veřejného ochránce práv v současné Evropské unii potřebný?⁹⁰

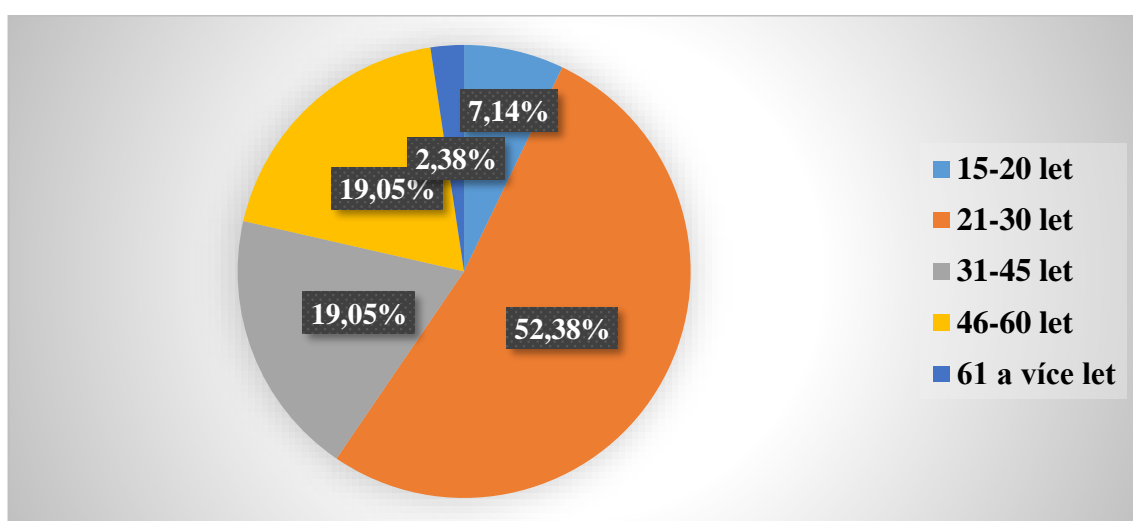

⁹⁰ Vlastní výzkum.

Otázka č. 12: Jaký je Váš věk?

Autor se snažil rozšířit dotazníkové šetření tak, aby věkové skupiny byly co nejvíce rovnoměrně zastoupené. To se autorovi z části nepovedlo. Konečný výsledek je zpracován v grafu, kde 52,38 % odpovídajících se pohybuje věk mezi 21 až 30 lety, 19,05 % respondentů je v rozmezí mezi 31 až 45 lety, dalším 19,05 % je mezi 46 až 60 lety, 7,14 % odpovídajících respondentů spadá do věkového rozmezí 15-20 let a posledních 2,38 % patří skupině 61 a více let.

Graf č. 18: Jaký je Váš věk?⁹¹

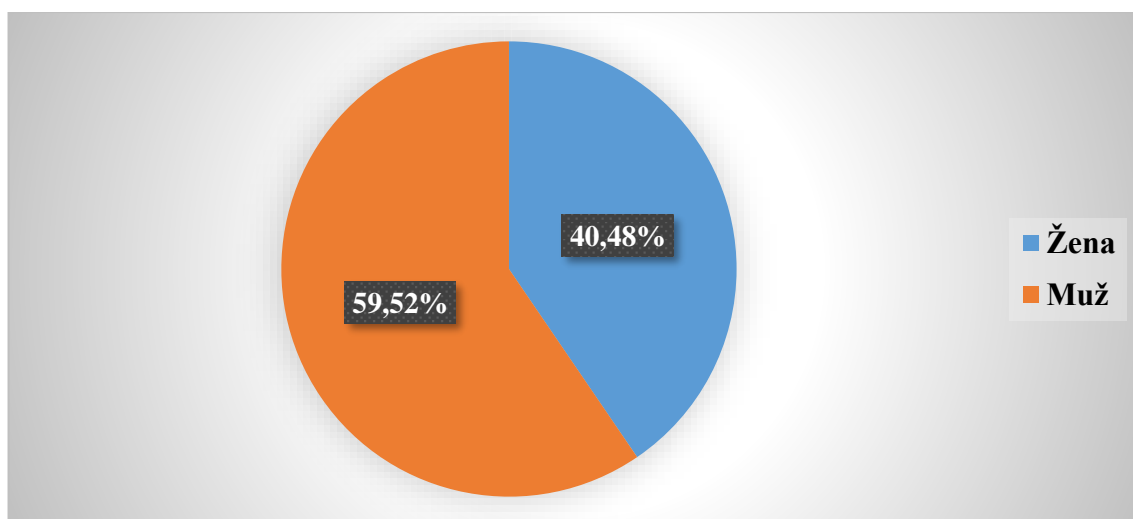

Otázka č. 13: Jaké je Vaše pohlaví?

Dotazníkové šetření vyplnilo celkem 168 respondentů, z nichž 59,52 % byli muži, 40,48 % patřilo ženám. Autor se snažil rozšířit dotazník mezi respondenty tak, aby zastoupení mužů a žen bylo co nejrovnoměrnější.

⁹¹ Vlastní výzkum.

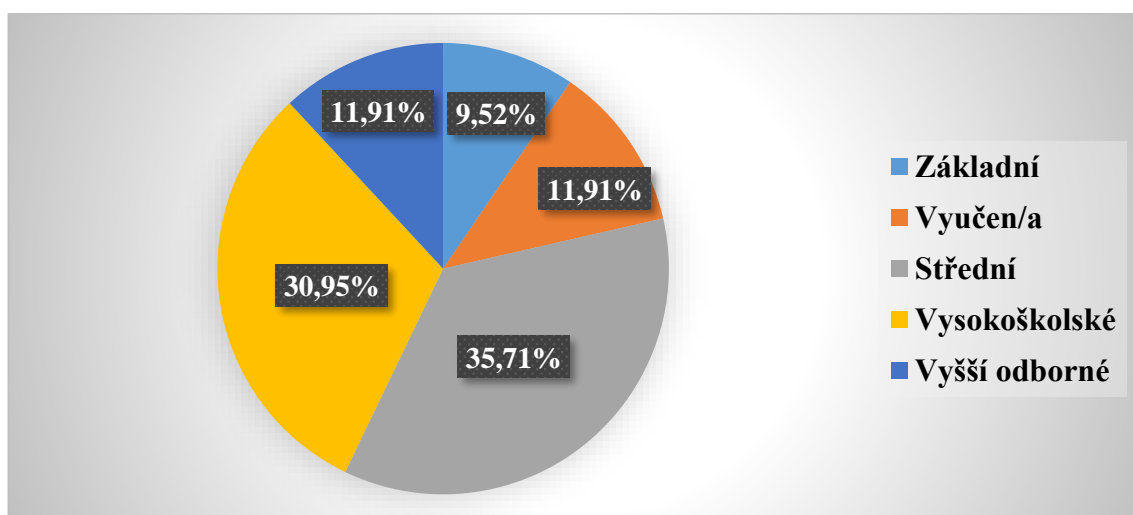
Graf č. 19: Jaké je Vaše pohlaví?⁹²

Otázka č. 14: Jaké je Vaše vzdělání?

Závěrečná otázka třídí respondenty dle jejich dosaženého vzdělání. Z níže uvedeného grafu vyplývá, že 35,71 % respondentů má středoškolské vzdělání, 30,95 % respondentů má vysokoškolské vzdělání, vyučených respondentů odpovědělo 11,91 %, s vyšším odborným vzděláním odpovědělo stejně jako v předchozí odpovědi 11,91 % a se základním vzděláním odpovědělo pouze 9,52 % respondentů.

Graf č. 20: Jaké je Vaše vzdělání?⁹³

⁹² Vlastní výzkum.

⁹³ Vlastní výzkum.

Závěr

Bakalářská práce se věnuje institutu evropského veřejného ochránce práv, který odbourává spory a komunikační problémy občanů Evropské unie s orgány a institucemi Evropské unie. Ombudsmanský úřad má za sebou desítky let vývoje, kdy se jeho pravomoci s utíkajícím časem měnily a upravovaly do současné podoby. Nejprve se jeho činnost zabývala kontrolou exekutivy a ochranou práv a svobod jednotlivce. Dánský model, dle kterého se v současnosti řídí většina států, vyjmul z ombudsmanovy pravomoci rozhodování v trestních věcech.

Hlavním cílem práce je analýza vzniku, vývoje, výkonu a efektivitu institutu evropského veřejného ochránce práv. Maastrichtská smlouva umožnila vznik tohoto institutu, když ho ukotvila do primárního práva Evropské unie. Evropský veřejný ochránce práv tak vykonává svůj mandát již 24 let. Za tuto dobu se postupem času navyšuje rozpočet a počet zaměstnanců, čímž Evropská unie dává najevo rostoucí význam tohoto institutu. V období 2007-2014 uzavřel průměrně 337 případů za rok. V porovnání s veřejným ochráncem práv České republiky je mnohem méně zaměstnán stížnostmi na nesprávný úřední postup na evropské úrovni. I když evropský veřejný ochránce práv ročně vyřeší mnohem méně případů, neznamená to, že je málo výkonný. Nízké počty uzavřených případů jsou především dány tím, že evropský ombudsman řeší velmi rozsáhlé kauzy na evropské úrovni, což vyžaduje mnohem více času na šetření a prokázání pochybení některého z orgánů Evropské unie. Působnost evropského veřejného ochránce práv se neomezuje pouze na pomoc občanům, ale je možno ji využít i v oblasti mimosoudního řešení sporů mezi hospodářskými subjekty a orgány a institucemi Evropské unie, zejména v přístupu k dokumentaci.

V práci v rámci praktické části bakalářské práce je proveden výzkum pomocí dotazníkového šetření. Pomocí této metody se autor snažil zjistit povědomí o institutu evropského veřejného ochránce práv mezi dotázanými respondenty. Výzkum ukázal, že většina respondentů se s pojmem evropský veřejný ochránce práv již setkala (61,90 %), ale pouze slabší polovina (47,62 %) je seznámena s jeho výkonem a působností v institucionální struktuře Evropské unie a dokáže se v ní orientovat. V současné době se nejvíce informací z celého světa šíří pomocí médií a internetu. To se potvrdilo i v tomto výzkumu, když 40,48 % dotázaných se seznámilo s tímto institutem. Jelikož z výsledku průzkumu vyšlo najevo, že pouze jeden z dotázaných respondentů uvažoval o možné pomoci. Z toho je patrné, že dotazovaní nemají žádný problém s institucemi

a orgány Evropské unie, a tudíž nemají potřebu se nadále iniciativně informovat o potenciální pomoci. Občané České republiky mají nepochybně více v povědomí institut veřejného ochránce České republiky, který je jim bližší. Zajímavým zjištěním bylo, že většina respondentů nevnímá institut evropského veřejného ochránce práv jako příliš důležitý. To zcela reflektuje i s odpověďmi na otázky, zda respondenti znají jméno evropského veřejného ochránce práv a jeho sídlo. Odpovědi byly z většiny negativní, což zcela naráží na fakt, že respondenti tento institut opravdu hlouběji neznají. Před zahájením samotného dotazníkového šetření byly stanoveny tři hypotézy:

- **Hypotéza č. 1 – Většina dotazovaných respondentů má povědomí o institutu evropského veřejného ochránce práv a jeho činnosti.** S termínem evropského veřejného ochránce práv se setkala 61,9 % odpovídajících respondentů, kdežto s jeho činností bylo seznámeno pouhých 47,62 %. Jméno evropského veřejného ochránce práv znalo pouze 14,29 %, název města, kde sídlí evropský veřejný ochránce práv, zná 19,05 % respondentů. I když se s termínem evropský veřejný ochránce práv jako takovým setkala většina respondentů, z odpovědí na další otázky je patrné, že většina respondentů povědomí o evropském ombudsmanovi nemá. Ačkoli posouzení hypotézy není na první pohled jednoznačné, hypotéza č. 1 se nepotvrdila.
- **Hypotéza č. 2 – Většina dotazovaných respondentů si myslí, že institut evropského veřejného ochránce práv je důležitý a potřebný pro ochranu práv občanů Evropské unie.** 33,33 % odpovídajících respondentů uvedlo, že institut evropského veřejného ochránce práv není pro občany Evropské unie potřebný a 19,05 % respondentů se vyjádřilo spíše negativně k důležitosti a potřebnosti tohoto institutu. Tato hypotéza se také nepotvrdila, neboť většina respondentů se vyjádřila negativně k důležitosti a potřebnosti tohoto institutu.
- **Hypotéza č. 3 – Většina dotazovaných respondentů nevyužila pomoci evropského veřejného ochránce práv.** Jelikož všichni dotazovaní respondenti uvedli, že ještě nikdy nevyužili pomoci evropského veřejného ochránce práv, hypotéza č. 3 se tedy nepotvrdila.

Ze zpracovaného dotazníkového šetření autor vyvodil, že většina dotázaných respondentů se s pojmem evropského veřejného ochránce práv již setkala, ovšem nezná jeho význam a působnost v Evropské unii. Toto zjištění koresponduje s problémem, který řeší ombudsman velmi často. Euroombudsman se mnohdy potýká s potíží, že daný podnět, který obdrží, nespadá do jeho působnosti. Je to především důsledek špatné

informovanosti občanů Evropské unie. Proto evropský veřejný ochránce práv musí prověřit každý podnět, než dokáže s jistotou určit, zda spadá do jeho působnosti.

V samotném závěru by autor podotknul, že Evropská unie se snaží být jako celek jakýmsi protipólem Spojených států amerických. I když dle autorova názoru má k tomuto kroku Evropa daleko, snaží se postupně propojovat státní útvary do jednoho celku s nadnárodní vládou. Názory jednotlivých zemí a jejich občanů se ve velkém procentu případů liší. Tato skutečnost je dána i z historického hlediska, kdy některé státy, které nyní spolupracují pod hlavičkou Evropské unie, spolu kdysi válčily. Z té doby v mnoha případech zůstaly jakési národnostní přežitky, které někdy tříští názorový pochod Evropské unie. Proto se dle autora cítí občan Evropské unie mnohdy zavalen pro něj nesmyslnými směrnici a nařízeními, které do určité části ovlivňují jeho život. Evropský veřejný ochránce proto musí pomáhat často dezorientovaným občanům v institucionální sféře Evropské unie, a pokud jim sám nemůže pomoci, nasměruje je správným směrem k pomoci. Autor doporučuje evropskému veřejnému ochránci práv větší mediální angažovanost, aby si občané Evropské unie tento institut více osvojili a více se zajímali o jeho problematiku a případné využití v praxi.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. DIAMANDOUROS, N. *Výroční zpráva 2008*. Štrasburk : Úřad pro publikace EU, 2009. 93 s. ISBN 978-92-9212-176-1.
2. DIAMANDOUROS, N. *Výroční zpráva 2012*. Štrasburk : Úřad pro publikace EU, 2013. 74 s. ISBN 978-92-9212-475-5.
3. GERLOCH, A., HŘEBEJK, J., ZOUBEK, V. *Ústavní systém České republiky*. 5. vyd. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. 516 s. ISBN 978-80-7380-423-7.
4. GERLOCH, A., ŠTURMA, P. *Ochrana základních práv a svobod v proměnách práva na počátku 21. století v českém, evropském a mezinárodním kontextu*. Praha : Auditorium, 2011. 536 s. ISBN 978-80-87284-23-0.
5. HENDRYCH, D. *Správní právo: obecná část*. Praha : C.H. Beck, 1998. 832 s. ISBN 978-80-7179-254-3.
6. HOLLÄNDER, P. *Základy všeobecné státovědy*. 3. vyd., Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. 429 s. ISBN 978-80-7380-395-7.
7. HORZINKOVÁ, E., FIALA, Z. *Správní právo hmotné: obecná část*. Praha : Leges, 2010. 208 s. ISBN 978-80-87212-55-4.
8. JANKŮ, M., JANKŮ, L. *Právo EU po Lisabonské smlouvě*. Ostrava : Key Publishing, 2012. 274 s. ISBN 978-80-7418-152-8.
9. *Jednací řád*. Brusel : Úřad pro publikace EU, 2010. 287 s. ISBN 978-92-823-3083-8.
10. *Konsolidované znění smlouvy o fungování Evropské unie*, Brusel : Úřad pro publikace EU, 2012. 153 s. ISBN: 978-92-824-3607-3.
11. KUCSKO-STADLMAYER, G. *European Ombudsman-Institutions: a comparative legal analysis regarding the multifaceted realisation of an idea*. Wein : Springer, 2008. 584 s. ISBN 978-3-211-72880-2.
12. MAREK, K. *Smlouva o Evropské unii: Smlouva o založení Evropského společenství*. Praha : Victoria Publishing, 1994. 243 s. ISBN 80-85865-02-5.
13. MOREAU DEFARGES, P. *Evropské instituce*. Vyd. 1. Praha : Karolinum, 2002. 221 s. ISBN 80-246-0086-2.
14. O'REILLY, E. *Problémy s EU?* Štrasburk : Úřad pro publikace EU, 2015. 15 s. ISBN 978-92-9212-644-5.

15. O'REILLY, E. *Výroční zpráva 2013*. Štrasburk : Úřad pro publikace EU, 2014. 37 s. ISBN 978-92-9212-572-1.
16. O'REILLY, E. *Výroční zpráva 2014*. Štrasburk : Úřad pro publikace EU, 2015. 36 s. ISBN 978-92-9212-805-0.
17. SLÁDEČEK, V. *Zákon o Veřejném ochránci práv: komentář. 2.*, Praha : C.H. Beck, 2011. 216 s. ISBN 978-80-7400-158-1.
18. SMEKAL, H. *Lidská práva v Evropské unii*. Brno : Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2009. 288 s. ISBN 978-80-210-5045-7.
19. SODERMAN, J. *Annual Report 2000*. Strasbourg : Publications Office EU, 2001. 257 s. ISBN 92-823-1546-0.
20. ŠIŠKOVÁ, N. *Dimenze ochrany lidských práv v EU*. Praha : ASPI, 2003. 226 s. ISBN 80-86395-52-9.
21. ŠIŠKOVÁ, N. *Lisabonská smlouva a její dopady na evropské, mezinárodní a vnitrostátní právo členských států*. Praha : Leges, 2012. 284 s. ISBN 978-80-87576-17-5.
22. ŠTURMA, P. *Mezinárodní a evropské kontrolní mechanismy v oblasti lidských práv*. 3. dopl. vyd. Praha : C.H. Beck, 2010. 170 s. ISBN 978-80-7400-318-9.
23. TICHÝ, L., et al. *Evropské právo*. Praha : C.H. Beck, 2014. 758 s. ISBN 978-80-7400-546-6.

Elektronické zdroje

1. *Český veřejný ochránce práv* [online]. Brno : Kancelář Veřejného ochránce práv, 2016 [cit. 2016-03-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.ochrance.cz/historie/cesky-verejny-ochrance-prav/>>.
2. *Činnosti v rámci sítě* [online]. Evropský veřejný ochránce práv, 2016 [cit. 2016-02-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/activities/network.faces>>.
3. *Evropský parlament* [online]. Praha : Vláda České republiky, 2016 [cit. 2016-01-20]. Dostupné z WWW: <<https://www.euroskop.cz/92/sekce/evropsky-parlament/>>.
4. *Historie* [online]. Brno : Kancelář Veřejného ochránce práv, 2016 [cit. 2016-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.ochrance.cz/historie/judr-motejl-prvni-cesky-verejny-ochrance-prav/>>.

5. *Lisabonská smlouva pozměňující smlouvu o Evropské unii a smlouvu o založení Evropské unie* [online]. Praha : Vláda České republiky, 2016 [cit. 2016-02-06]. Dostupné z WWW: <http://www.euroskop.cz/gallery/2/738-lisabonska_smlouva.pdf>.
6. *Nábor pracovníků* [online]. Evropský veřejný ochránce práv, 2016 [cit. 2016-02-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/atyourservice/recruitment.faces>>.
7. *Ombudsman* [online]. Evropský parlament, 2014 [cit. 2016-02-04]. Dostupné z WWW: <http://www.evropsky-parlament.cz/cs/ep_a_vy/ombudsman.html>.
8. O'REILLY, E. *Decision in case 12/2013/MDC on the practices of the European Commission regarding the authorisation and placing on the market of plant protection products (pesticides)* [online]. The European Ombudsman, 2016 [cit. 2016-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/cases/decision.faces/cs/64069/html.bookmark>>, vlastní zpracování a překlad.
9. O'REILLY, E. *Decision of the European Ombudsman closing the inquiry into complaint 108/2013/JN against the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency* [online]. The European Ombudsman, 2014 [cit. 2016-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/cases/decision.faces/cs/58475/html.bookmark>>, vlastní zpracování a překlad.
10. O'REILLY, E. *Decision of the European Ombudsman closing the inquiry into complaint 514/2012/DK against the European Personnel Selection Office (EPSO)* [online]. The European Ombudsman, 2014 [cit. 2016-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/cases/decision.faces/cs/58055/html.bookmark>>, vlastní zpracování a překlad.
11. O'REILLY, E. *Decision of the European Ombudsman closing the inquiry into complaint 901/2012/JF against the European Personnel Selection Office* [online]. The European Ombudsman, 2014 [cit. 2016-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/cases/decision.faces/cs/54645/html.bookmark>>, vlastní zpracování a překlad.
12. O'REILLY, E. *Decision of the European Ombudsman closing the inquiry into complaint 1091/2012/(AN)(RT)AN against the European Commission* [online]. The European Ombudsman, 2014 [cit. 2016-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/cases/decision.faces/cs/56364/html.bookmark>>, vlastní zpracování a překlad.

13. O'REILLY, E. *Decision of the European Ombudsman closing the inquiry into complaint 1688/2013/JN against the European Commission* [online]. The European Ombudsman, 2014 [cit. 2016-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/cases/decision.faces/cs/54657/html.bookmark>>, vlastní zpracování a překlad.
14. O'REILLY, E. *Transparency and public participation in relation to the Transatlantic Trade and Investment Partnership ('TTIP') negotiations* [online]. The European Ombudsman, 2015 [cit. 2016-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/cases/caseopened.faces/cs/54631/html.bookmark>>, vlastní zpracování a překlad.
15. *Petice* [online]. Brusel : Evropský parlament, 2016 [cit. 2016-02-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/cs/20150201PVL00037/Petice>>.
16. *Poslanci pustili do druhého čtení návrh zákona rozšiřující pravomoci ochránce* [online]. Brno : Kancelář Veřejného ochránce práv, 2015 [cit. 2016-04-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.ochrance.cz/aktualne/tiskove-zpravy-2015/poslanci-pustili-do-druheho-cteni-navrh-zakona-rozsirujici-pravomoci-ochrance/>>.
17. *Press Release Database* [online]. Brusel : European Commission, 2015 [cit. 2016-01-20]. Dostupné z WWW: <http://europa.eu/rapid/press-release_EO-13-14_cs.htm>.
18. *Prováděcí ustanovení* [online]. Evropský veřejný ochránce práv, 2016 [cit. 2016-02-08]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/resources/provisions.faces>>.
19. *Statut* [online]. Evropský veřejný ochránce práv, 2016 [cit. 2016-02-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/resources/statute.faces>>.
20. *Strategie evropské veřejné ochránkyně práv* [online]. Evropský veřejný ochránce práv, 2016 [cit. 2016-02-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/resources/strategy/strategy.faces>>.
21. *Tiskové zprávy z roku 2009* [online]. Brno : Kancelář Veřejného ochránce práv, 2010 [cit. 2016-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.ochrance.cz/aktualne/tiskove-zpravy-2009/evropsky-ombudsman-v-ceske-republice/>>.

22. *Tiskové zprávy z roku 2010* [online]. Brno : Kancelář Veřejného ochránce práv, 2010 [cit. 2016-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.ochrance.cz/aktualne/tiskove-zpravy-2010/pavel-varvarovsky-novym-verejnym-ochrancem-prav/>>.
23. *Tiskové zprávy za období 2010-2014* [online]. Brno : Kancelář Veřejného ochránce práv, 2014 [cit. 2016-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.ochrance.cz/zpravy-o-cinnosti/statisticke-udaje-o-cinnosti/>>, vlastní zpracování.
24. *Tým veřejného ochránce práv* [online]. Evropský veřejný ochránce práv, 2016 [cit. 2016-02-04]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/atyourservice/team.faces>>.
25. *Varvařovský odešel z funkce i kvůli nemoci své ženy* [online]. Praha : Economia, a.s., 2014, 5. 1. 2014 [cit. 2016-04-10]. Dostupné z WWW: <<http://zpravy.aktualne.cz/domaci/varvarovsky-odesel-z-funkce-i-kvuli-nemoci-sve-zeny/r~84da07e4761d11e3b498002590604f2e/>>.
26. *Vláda podpořila rozšíření pravomocí ochránce* [online]. Brno : Kancelář Veřejného ochránce práv, 2014 [cit. 2016-04-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.ochrance.cz/aktualne/tiskove-zpravy-2014/vlada-podporila-rozsireni-pravomoci-ochrance/>>.
27. *Výroční zprávy za období 2007-2014*. Štrasburk : Úřad pro publikace EU, 2014, [cit. 2016-04-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/activities/annualreports.faces>>, vlastní zpracování.
28. *Výroční zprávy za období 2010-2014*. Štrasburk : Úřad pro publikace EU, 2014, [cit. 2016-04-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/cs/activities/annualreports.faces>>, vlastní zpracování.
29. *Vztahy s ostatními orgány* [online]. Brusel : Evropská komise, 2012 [cit. 2016-02-20]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/dgs/secretariat_general/relations/index_cs.htm>.
30. *Životopisy* [online]. Evropský veřejný ochránce práv, 2016 [cit. 2016-02-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.ombudsman.europa.eu/atyourservice/cv.faces>>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 349 ze dne 8. prosince 1999, o veřejném ochránci práv. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1999, částka 111, s. 7594-96. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-349>>. ISSN 1211-1244.

Seznam zkratk

ČR – Česká republika

ČSFR – Česká a Slovenská Federativní Republika

EFSA – Evropský úřad pro bezpečnost potravin

EPSO – Evropský úřad pro výběr personálu

EU – Evropská unie

EVOP – Evropský veřejný ochránce práv

ICT – Informační a komunikační technologie

PČR – Parlament České republiky

SFEU – Smlouvy o fungování Evropské unie

TTIP – Transatlantické obchodní a investiční partnerství

USA – Spojené státy americké

Seznam grafů a obrázků

Graf č. 1: Počet vyřízených stížností ombudsmanem ČR a EU,.....	38
Graf č. 2: Počty evidovaných stížností u EVOP za období 2007 až 2014.....	40
Graf č. 3: Počty zahájených šetření EVOP za období 2007 až 2014.....	41
Graf č. 4: Počty ukončených šetření EVOP za období 2007 až 2014.....	41
Graf č. 5: Počty šetření z vlastního podnětu EVOP za období 2007 až 2014.....	42
Graf č. 6: Počty uzavřených šetření z vlastního podnětu EVOP za období 2007 až 2014	42
Graf č. 7: Počty stížností na jednotlivé orgány a instituce EU za rok 2013.....	43
Graf č. 8: Počty stížností na jednotlivé orgány a instituce EU za rok 2014.....	43
Graf č. 9: Setkal/a jste se někdy s termínem evropský veřejný ochránce práv?	55
Graf č. 10: Víte, jakou problematikou se tento institut zabývá?	56
Graf č. 11: Kde jste se s tímto termínem setkal/a?.....	57
Graf č. 12: Víte, jak v případě potřeby tento institut kontaktovat?	57
Graf č. 13: Znáte jméno aktuálního evropského ochránce práv?.....	58
Graf č. 14: Víte, kde sídlí evropský veřejný ochránce práv?	59
Graf č. 15: Uvažoval/a jste někdy o pomoci evropského veřejného ochránce práv?	59
Graf č. 16: Využil/a jste někdy pomoc evropského veřejného ochránce práv?	60
Graf č. 17: Myslíte si, že je institut evropského veřejného ochránce práv v současné Evropské unii potřebný?.....	61
Graf č. 18: Jaký je Váš věk?.....	62
Graf č. 19: Jaké je Vaše pohlaví?	63
Graf č. 20: Jaké je Vaše vzdělání?	63
Obr. 1: Logo evropského veřejného ochránce práv	20
Obr. 2: Schéma veřejného ochránce práv ČR	34